

Faktaark

Oversigt over faktaark

Nr.	Faktaark
1	Anciennitetskrav og opgørelse af anciennitet
2	Lønmodtagerbeskæftigelse
3	Deltidskorrektio
4	Selvstændige
5	Perioder med barsel/forældreskab
6	Overførsler
7	Optjening og ydelse i udlandet
8	Datakilder til at opgøre anciennitet
9	Korrektion for manglende ATP-indbetalinger for 16-17-årige
10	Ydelsesniveau for tidlig pension
11	Principper for nedsættelse af ydelsen
12	Udbetalinger fra pensionsopsparing og nedsættelse af ydelsen på baggrund af pensionsformue
13	Nedsættelse af ydelsen på baggrund af arbejdsindkomst
14	Mulighed for at skifte fra efterløn til tidlig pension
15	Mulighed for at vælge mellem forskellige ordninger
16	Antal som opnår ret til tidlig pension
17	Forventet andel, der opnår ret til tidlig pension
18	Samlet finansiering af <i>Ny ret til tidlig pension</i>
19	Løbende beskatning af selskabers ejendomsavancer
20	Forhøjelse af den progressive skattesats for aktieindkomst og satsen for det skrå skatteloft for positiv nettokapitalindkomst fra 42 til 45 pct.
21	Loft over fradrag i selskabsskatten for lønninger på over 10 mio. kr. pr. medarbejder
22	Samfundsbidrag fra den finansielle sektor
23	Anmodning, afgørelse og mulighed for klage
24	Kønsfordeling af offentlige ydelsesmodtagere i alderen 60-64 år
25	Nedsættelse af ydelsen på baggrund af pensionsformue (tilføjet den 25. august 2020)
26	Tidlig pension og incitamenter til pensionsopsparing (tilføjet den 3. september 2020)

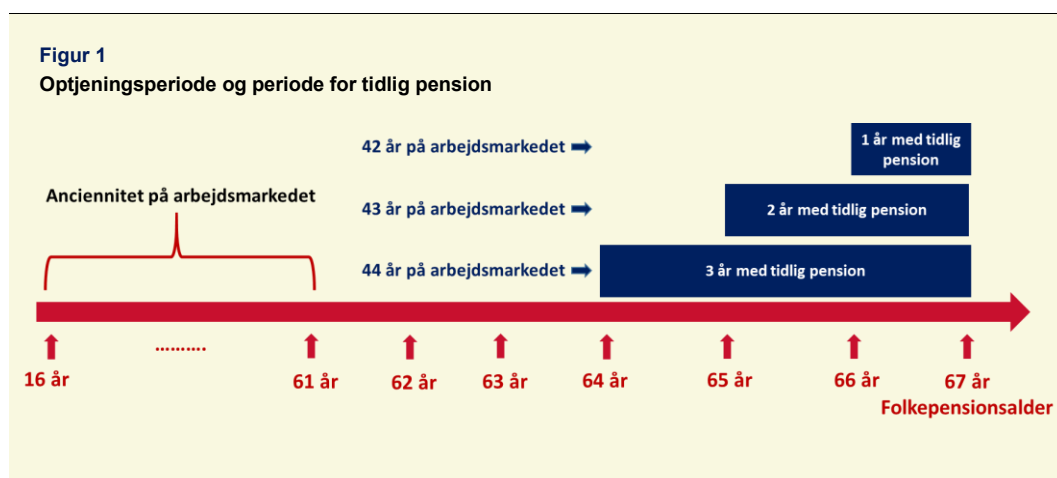
Faktaark

1. Anciennitetskrav og opgørelse af anciennitet

Regeringen foreslår, at der med den nye ret til tidlig pension gives mulighed for, at personer, som opfylder et krav til anciennitet på arbejdsmarkedet, kan gå på tidlig pension enten 1, 2 eller 3 år før folkepensionsalderen. Konkret foreslår regeringen, at mindst

- 44 år på arbejdsmarkedet giver ret til 3 år med tidlig pension
- 43 år på arbejdsmarkedet giver ret til 2 år med tidlig pension
- 42 år på arbejdsmarkedet giver ret til 1 år med tidlig pension

Ancienniteten opgøres fra 16-årsalderen og frem til den dag, man fylder 61 år. Retten til tidlig pension er uafhængig af tilknytningen til arbejdsmarkedet i perioden mellem opgørelsesalderen som 61-årig og frem til, at man kan trække sig tilbage på tidlig pension, *jf. figur 1*.

Ved at opgøre anciennitetskravet som 61-årig sikres det, at den enkelte kan blive varslet i god tid og nå at planlægge de resterende år på arbejdsmarkedet. Man vil kunne anmode om ret til tidlig pension, fra man er fyldt 61 år.

Kravet om 42 til 44 år på arbejdsmarkedet og opgørelsestidspunktet på 61 år vil være gældende for personer, som fylder 61 år på et tidspunkt i perioden frem til og med 2025. Efter 2025 forhøjes opgørelsesalderen – og dermed også anciennitetskravet – for at tage højde for forhøjelser af folkepensionsalderen.

Elementer som indgår i opgørelse af anciennitet på arbejdsmarkedet

Anciennitet på arbejdsmarkedet opgøres som perioder i beskæftigelse, som selvstændig og visse former for offentlige forsørgelsesydelse.

Ancienniteten fra hvert element lægges sammen i hvert år, dog under forudsætning af, at den samlede anciennitet inden for året ikke kan overstige ét år. I boks 1 fremgår det, hvad der tæller med som anciennitet. Der skelnes ikke mellem, hvornår på året de enkelte elementer i opgørelsen har fundet sted.

Boks 1

Hvad tæller med som "tid på arbejdsmarkedet" (anciennitet)?

Beskæftigelse	<ul style="list-style-type: none"> - Lønmodtagerbeskæftigelse opgøres pba. ATP-indbetalinger - Perioder som selvstændig opgøres pba. af nettooverskuddet i virksomheden - Fleksjob (støttet beskæftigelse) - Beskæftigelse med løntilskud - Perioder som værnepligtig - Ferie med løn eller feriegodtgørelse - Perioder med økonomisk støtte efter serviceloven ved tabt arbejdsfortjeneste ved pasning af handicappede eller alvorligt syge børn samt ved plejevederlag ved pasning af nærtstående døende.
Deltidsbeskæftigelse	<p>Deltidsbeskæftigelse på mindst 18 timer om ugen sidestilles med fuldtidsbeskæftigelse*.</p> <p>Deltidsbeskæftigelse for personer under 18 år sidestilles dog ikke med fuldtidsbeskæftigelse.</p>
Barsel	Begge forældre får et års anciennitet i det første år efter barnet er født eller det første år efter en adoption. Ved fødsler vil kvinder desuden få 4 uger, fra før barnet er født. Ved adoptioner får adoptivforældre 2 uger på arbejdsmarkedet før modtagelsen af barnet ved adoptioner fra Danmark. For adoptioner fra udlandet tildeles 8 uger på arbejdsmarkedet før modtagelsen
Arbejdsløshedsdagpenge mv.	<ul style="list-style-type: none"> - Arbejdsløshedsdagpenge** - Midlertidige ydelser til forlængelse af dagpengeperioden, herunder arbejdsmarkedssydelse, kontantydelse og særlig uddannelsesydelse - Sygedagpenge og barselsdagpenge** - Ledighedsydelse**
Øvrige ydelser	<ul style="list-style-type: none"> - Sygedagpenge og barselsdagpenge** - Ledighedsydelse**
Beskæftigelse i udlandet	<p>Dokumenteret beskæftigelse i EU/EØS-lande, Schweiz og Storbritannien og lande som Danmark har indgået pensionsoverenskomst med tæller med.</p> <p>Beskæftigelse i resten af verden tæller med, hvis det er sket i forbindelse med 1) forhyring på dansk skib, 2) som udsendt for en dansk offentlig myndighed, 3) som udsendt i offentlig dansk interesse, 4) som ansat i et dansk firmas filial eller datterselskab</p>

Anm.: *Der har været forskellige ATP-intervaller over tid, hvilket betyder, at antallet af timer, der sidestilles med fuldtidsbeskæftigelse, vil variere over tid.

** Der er først registeroplysninger om sygedagpenge/barselsdagpenge fra 1993, og om arbejdsløshedsdagpenge fra 1985. I perioden 1985 til 1992 er der heller ikke tilgængelige registeroplysninger om dagpengemodtagere, der er i aktivering i fx virksomhedspraktik, vejledning mv. Der vil være mulighed for, at de nævnte perioder tæller med, hvis man selv kan dokumentere det. Det samme gælder perioder med ledighedsydelse fra 1998 til 2003, hvor der heller ikke er tilgængelige registeroplysninger.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Hovedparten af ovenstående elementer tælles automatisk med i opgørelsen af anciennitet på baggrund af årlige opgørelser fra bl.a. ATP-data og skatteoplysninger. Ved beskæftigelsesforhold, hvor der ikke indbetales ATP, og personen dermed ikke automatisk får medtalt tid på arbejdsmarkedet, vil der være mulighed for, at beskæftigelsesforholdene tæller med, hvis personen selv kan dokumentere det. Det samme gælder de tilfælde, hvor der ikke findes registeroplysninger i hele opgørelsesperioden, fx dagpengeperioder før 1985.

Faktaark

2. Lønmodtagerbeskæftigelse

Beskæftigelse for lønmodtagere til brug for optællingen af anciennitet på arbejdsmarkedet foreslås opgjort på baggrund af ATP-indbetalinger. ATP-indbetalinger har siden 1964 været obligatoriske for arbejdsgivere med lønmodtagere¹, hvilket betyder, at der er tilgængelig data for alle relevante årgange, der kan opnå tidlig pension.

Beløbet, arbejdsgiveren har indbetalt til ATP, afhænger af, hvor mange timer, opgjort i intervaller, man har arbejdet, *jf. tabel 1*. Intervallerne for ATP-bidrag blev ændret i 1977 og igen i 1992.

Tabel 1
Sammenhæng mellem timer og ATP-bidrag

Periode	Ugentligt timeantal	Bidrag
1964-1977	Mindst 30 timer	Fuldt bidrag
	15-29 timer	1/2 bidrag
1977-1992	Mindst 30 timer	Fuldt bidrag
	20-29 timer	2/3 bidrag
	10-19 timer	1/3 bidrag
1992-	Mindst 27 timer	Fuldt bidrag
	18-26 timer	2/3 bidrag
	9-17 timer	1/3 bidrag

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Opdelingen i intervaller betyder fx, at alle, der arbejder over 27 timer efter 1992 indbetaler det samme ATP-bidrag, uanset om de har arbejdet 27 eller 37 timer – og dermed kan man i modellen ikke præcist opgøre, om en person har arbejdet 27 eller 37 timer.

Der er desuden en nedre grænse for, hvor mange timer man skal arbejde, før der opkræves ATP-bidrag. Den nedre grænse har varieret over tid, *jf. tabel 1*. Det betyder, at arbejde på mindre end 15 timer om ugen ikke tæller med før 1977, da det ikke medførte en ATP-indbetaling. Tilsvarende gælder det for arbejde på mindre end 10 timer om ugen fra 1977-1992 og arbejde på mindre end 9 timer om ugen fra 1992 og frem.

¹ Frem til 1977 var indbetalingen obligatorisk for lønmodtagere, der var fyldt 18 år. Efter 1977 blev aldersgrænsen sænket til 16 år.

Boks 1**Oversigt over beskæftigelse, der opgøres pba. ATP-indbetalinger**

Lønmodtagerbeskæftigelse	Det er obligatorisk for arbejdsgivere at indbetale til ATP for lønmodtagere over 16 år. Der er efter 1992 en nedre timegrænse på 9 timer, dvs. ansættelser under 9 timer ikke medfører opkrævning af et ATP-bidrag. Det er <i>ikke</i> obligatorisk for selvstændige at indbetale til ATP. Derfor opgøres beskæftigelsen for selvstændige på anden vis end ATP-bidrag.
Fleksjob (støttet beskæftigelse)	Fleksjob (støttet beskæftigelse) er et tilbud til personer, som ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet pga. en varig og væsentlig begrænset arbejdsevne. I modellen for tidlig pension vil alle personer i et fleksjob få tildelt fuld anciennitet uanset antallet af timer i fleksjobbet.
Løntilskud	Ansættelse med løntilskud er et tilbud for ledige med ret til at blive aktiveret. Den ledige bliver ansat i en virksomhed på almindelige overenskomstsmæssige vilkår, og arbejdsgiveren vil modtage et tilskud til lønnen fra det offentlige. Den ledige skal betale almindeligt ATP-bidrag af lønnen. Der tildes anciennitet for det antal timer, man arbejder i løntilskudsstillingen.
Tid som værnepligtig	Der kan opnås anciennitet for perioder som værnepligtig. Værnepligtige har ikke altid betalt fuld ATP, så i visse perioder er der behov for, at personen selv skal dokumentere perioder med værnepligt, hvis det skal tælle med som anciennitet.
Ferie med løn eller feriegodtgørelse	Månedsslønnede får løn under ferien, som de betaler ATP-bidrag af. 14-dagslønnede, ugelønnede og løsarbejdere får ikke løn under ferie, men får til gengæld feriegodtgørelse, som der <i>ikke</i> betales ATP-bidrag af. Til gengæld betaler 14-dagslønnede, ugelønnede og løsarbejdere et højere ATP-bidrag. Det sker for at kompensere for, at de ikke modtager løn under ferie/helligdage. For timelønnede med månedsvis udbetaling gælder det samme som for månedsslønnede. Her skal arbejdsgiveren medregne både feriegodtgørelse eller løn under ferien, når timerne indberettes hver måned. Personer, der har skiftet arbejde i løbet af året, får udbetalt feriegodtgørelse, når de afholder ferie. Der betales ikke ATP-bidrag af feriegodtgørelse fra en tidligere arbejdsgiver, og disse perioder tæller derfor ikke automatisk med i opgørelsen af anciennitet. Det kan derfor i visse tilfælde være relevant at dokumentere, at man har afholdt ferie med feriegodtgørelse fra tidligere arbejdsgiver.
Perioder med økonomisk støtte efter serviceloven	Der kan opnås anciennitet for perioder med økonomisk støtte efter serviceloven ved tabt arbejdsfortjeneste ved pasning af handicappede eller alvorligt syge børn samt ved plejevederlag ved pasning af nærtstående døende. Der blev først indbetalt ATP for perioder med tabt arbejdsfortjeneste efter 2002. Det kan derfor være relevant at dokumentere perioder med tabt arbejdsfortjeneste før dette. Perioder med plejevederlag skal personen selv dokumentere, da det ikke er omfattet af ATP-ordningen.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Der er visse beskæftigelsesforhold, hvor der ikke indbetales ATP, så personen dermed ikke automatisk får medtalt tid på arbejdsmarkedet. Der vil være mulighed for selv at dokumentere disse beskæftigelsesforhold.

Beskæftigelsen opgøres årligt

ATP-indbetalinger – og dermed beskæftigelsen i modellen – opgøres samlet for kalenderåret. Det betyder, at der ikke skelnes mellem, hvornår på året beskæftigelsen har fundet sted. Fx vil anciennitetsopgørelsen være ens for en person, der har arbejdet fuldtid i 4 måneder eller arbejdet mellem 9-18 timer om ugen hele året.

Opgørelsen inden for kalenderåret betyder sammen med sidestilling af deltids- og fuldtidsbeskæftigelse også, at en person med fx otte måneders fuldtidsbeskæftigelse vil få tildelt et fuldt års anciennitet. Det gælder også, selvom der ikke er beskæftigelse (eller andre anciennitetsgivende forhold) i de resterende fire måneder – fx fordi personen i de fire måneder er under uddannelse.

I modellen er det valgt at opgøre beskæftigelsen årligt i hele opgørelsesperioden – også efter 2007, hvor ATP-bidrag ellers er opgjort månedsvis. Det er dels for at ensarte måden til at opgøre beskæftigelse i modellen og dels for at sikre, at 14-dagslønnede, ugelønnede og løsarbejdere ikke stilles dårligere efter 2007.

De nævnte grupper indbetaler nemlig ikke til ATP under ferie, men betaler til gengæld et højere ATP-bidrag hver måned med beskæftigelse. Hvis ancienniteten blev opgjort på månedsbasis efter 2007, og man maksimalt kunne optjene en måneds anciennitet per måned, ville det betyde, at 14-dagslønnede, ugelønnede og løsarbejdere *ikke* vil få fuld anciennitet i de måneder, hvor de afholder ferie med feriegodtgørelse. En opgørelse af beskæftigelsen på månedsbasis efter 2007 ville derfor betyde, at de blev stillet dårligere end månedslønnede. Når ancienniteten derimod opgøres årligt, vil de højere ATP-bidrag om måneden kompensere for de perioder, hvor 14-dagslønnede, ugelønnede og løsarbejdere holder ferie med feriegodtgørelse.

Faktaark

3. Deltidskorrektion

Regeringen foreslår, at deltidsbeskæftigelse sidestilles med fuldtidsbeskæftigelse i modellen. Det er for at sikre, at personer, som af forskellige årsager arbejder på nedsat tid, eller som ikke har mulighed for at arbejde fuld tid, også kan opnå ret til tidlig pension.

Deltidskorrektionen gælder kun for lønmodtagerbeskæftigelse og kun for personer, der er fyldt 18 år. Dette er valgt for i mindre grad at tilgodese studie- og ungejobs i anciennitetsoptællingen.

ATP-bidraget afhænger af arbejdsomfanget i timer. Over tid har timeintervallerne for ATP-bidrag ændret sig. Det betyder, at antallet af timer, der sidestilles med fuldtidsbeskæftigelse, vil variere over tid, *jf. tabel 1*. Fx vil en person, som efter 1992 har arbejdet som lønmodtager i mindst 18 timer ugentligt i et helt kalenderår opnå ét års anciennitet for det år.

Sidestillingen af deltid og fuldtid indebærer desuden, at der er mulighed for, at en person, som i en kortere periode af året har været helt uden beskæftigelse, alligevel kan opnå fuld anciennitet for året. Fx vil en person i 2018 ved otte måneders fuldtidsbeskæftigelse få tildelt et fuldt års anciennitet, selvom der ikke er beskæftigelse (eller andre anciennitetsgivende forhold) i de resterende fire måneder – fx fordi personen i de fire måneder er under uddannelse. Dette skyldes, at otte måneders fuldtidsbeskæftigelse medfører samme ATP-bidrag som 1 år med deltidsbeskæftigelse ved mindst 18 timer i perioden efter 1992, *jf. tabel 1*.

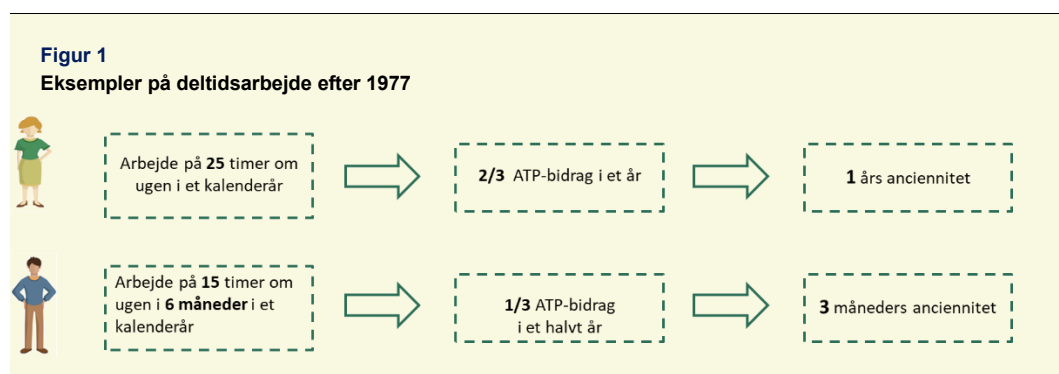
Tabel 1
Sammenhæng mellem timeantal/ATP-bidrag og sidestilling af deltid med fuldtid

Periode	Ugentligt timeantal	Bidrag	Sidestilling af deltid med fuldtid	
1964-1977	Mindst 30 timer	Fuldt bidrag	1 års anciennitet	Dvs. mindst 15 timer om ugen giver 1 års anciennitet
	15-29 timer	1/2 bidrag	1 års anciennitet	
1977-1992	Mindst 30 timer	Fuldt bidrag	1 års anciennitet	Dvs. mindst 20 timer om ugen giver 1 års anciennitet
	20-29 timer	2/3 bidrag	1 års anciennitet	
	10-19 timer	1/3 bidrag	½ års anciennitet	
1992-	Mindst 27 timer	Fuldt bidrag	1 års anciennitet	Dvs. mindst 18 timer om ugen giver 1 års anciennitet
	18-26 timer	2/3 bidrag	1 års anciennitet	
	9-17 timer	1/3 bidrag	½ års anciennitet	

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Ovenstående deltidskorrektion svarer til, at ancienniteten (målt ved ATP-bidrag) vægtes op med faktor 2 fra 1964 til 1977 og med en faktor 1,5 efter 1977. Det er dog ikke muligt at opnå mere end ét års anciennitet på ét kalenderår.

Den højere faktor frem til 1977 skal tage højde for, at ATP-bidrag før 1977 kun var opdelt i to timeintervaller. Før 1977 medførte beskæftigelse på 15-30 timer et halvt ATP-bidrag. Hvis der blev anvendt en faktor 1,5, ville det medføre, at kun deltid på 30 timer blev sidestillet med fuld tid. For at sikre et mere ensartet niveau for antallet af timer, der sidestilles med fuldtid, er det derfor besluttet at anvende en højere faktor før 1977.

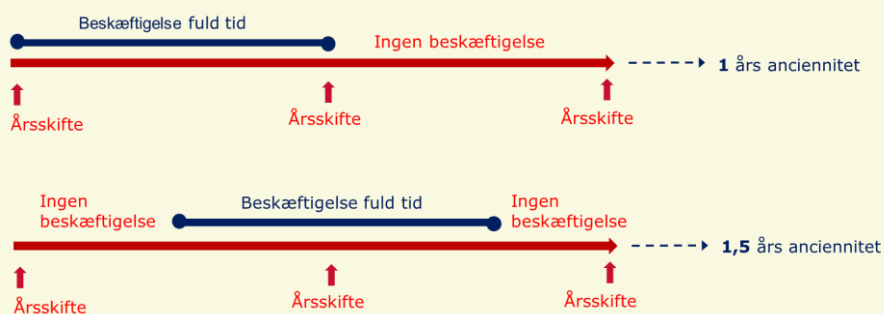
Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Deltidskorrektionen indebærer også, at der kan være tilfælde, hvor en person, som *ikke* opnår retten, sammenlagt har haft *flere* arbejdstimer over hele livet end en person, som opnår retten. Fx vil en person, som har haft deltidsarbejde på 20 timer i 42 år, få ret til tidlig pension, mens en person med 41 års fuldtidsarbejde ikke vil kunne få retten.

Endelig medfører deltidskorrektionen, at tidspunktet for beskæftigelsesforløbet kan få betydning for, hvor meget anciennitet, der opnås. En person, som har arbejdet præcist 1 år fuldtid, kan opnå 1 års anciennitet, hvis beskæftigelsen er inden for et kalenderår, og 1½ år, hvis beskæftigelsen er på tværs af to kalenderår, *jf. boks 1*.

Boks 1**Konsekvens ved sidestilling af deltid med fuldtid i kombination med, at ATP-bidrag er opgjort pr. kalenderår**

Da ATP-indbetalinger er opgjort pr. kalenderår, er opgørelsen af beskæftigelsen afhængig af, hvornår i året ens arbejde er dateret. Fx vil en person efter 1977, som arbejder fuld tid fra januar til december, og som holder fri det efterfølgende år, få tilskrevet 1 års arbejde, *jf. nedenstående figur*. En person, som derimod har arbejdet fra juli til juni, og holder fri i et halvt år på hver side, vil få tilskrevet i alt halvt andet år (0,75 arbejde i hvert år, da deltid sidestilles med fuldtid).

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Faktaark

4. Selvstændige

Regeringen foreslår, at der i modellen for tidlig pension tildeles anciennitet for perioder som selvstændig. Dermed kan personer, der har haft deres egen virksomhed, fx en tømrermester, også have mulighed for at opnå retten til tidlig pension.

Ved tildeling af anciennitet opgøres selvstændiges beskæftigelsesomfang på baggrund af nettooverskuddet – overskuddet før renter og andre finansielle aktiviteter fra virksomheden – som omregnes til et timeantal/beskæftigelsesgrad i året.

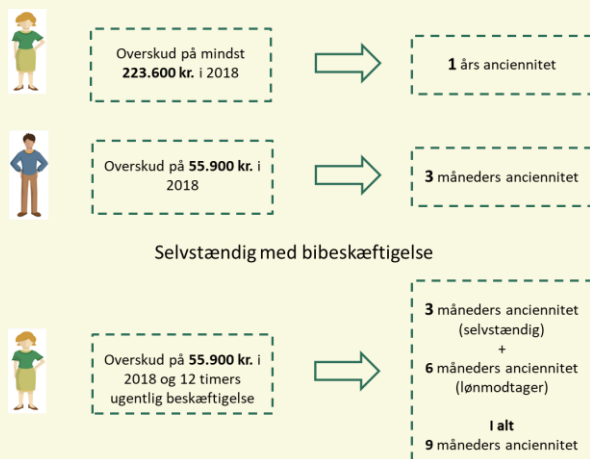
I omregningen er der taget udgangspunkt i den maksimale dagpengesats i året. Hvis nettooverskuddet er større end det maksimale dagpengeniveau for året, opnås der ét års anciennitet. Hvis nettooverskuddet svarer til halvdelen af det maksimale dagpengeniveau, opnås et halvt års anciennitet. For år, hvor der ikke er opnået overskud, tildeles der ikke anciennitet. Det sikrer, at den selvstændige har haft beskæftigelse i et tilstrækkeligt omfang. Det svarer til tilgangen i dagpengesystemet.

Der kan ikke opnås mere end ét års anciennitet i løbet af et kalenderår.

Oplysninger om selvstændiges nettooverskud sker på baggrund af skatteoplysninger, som findes tilbage til 1974. For årene før 1974 kan anciennitet tildeles ved, at personen fremlægger dokumentation om, at man har udført overskudsgivende selvstændigt erhverv.

Boks 1

Eksempel på optjening af anciennitet som selvstændig i 2018

Anm.: I 2018 var den maksimale dagpengesats årligt på 223.596 kr.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Hvis man driver virksomhed i selskabsform (ApS eller A/S) beskattes selskabet særskilt af sit over-/underskud, og ejeren betragtes i den henseende som ansat lønmodtager. Derved vil der blive optjent anciennitet, som om de var lønmodtagere på baggrund af deres indbetalinger til ATP.

Medarbejdende ægtefæller, hvor der er indgået lønaftale, vil opnå anciennitet på samme måde som lønmodtagere. I de tilfælde hvor der ikke er indgået lønaftale, vil der opnås anciennitet som selvstændig på baggrund af det overførte overskud.

Faktaark

5. Perioder med barsel/forældreskab

For at sikre, at kvinder og mænd skal have reel lige adgang til ordningen, og i lyset af, at kvinder generelt holder mere barsel, foreslår regeringen, at der tildeles anciennitet på arbejdsmarkedet ved fødsler eller adoptioner.

I modellen tildeles kvinder fire ugers anciennitet før barnet er født samt 52 uger efter, dvs. i alt 56 uger pr. fødsel. Mænd tildeles 52 ugers anciennitet fra barnets fødsel og frem, *jf. boks 1*.

Ved adoptioner tildeles både mænd og kvinder 52 ugers anciennitet fra tidspunktet for modtagelsen af barnet. Herudover tildeles adoptanter 2 ugers anciennitet før modtagelsen ved adoptioner i Danmark og 8 ugers anciennitet ved adoptioner fra udlandet.

Boks 1

Tildeling af anciennitet ved barsel/forældreskab

	Fødsler	Adoptioner
Før		
Kvinder	4 uger	8 uger ved adoptioner fra udlandet
Mænd	-	2 uger ved adoptioner fra Danmark
Efter		
Kvinder	52 uger	52 uger
Mænd	52 uger	52 uger

Anm.: Længden af de valgte perioder før fødslen og modtagelsen af barnet bygger på de gældende regler om ret til fravær. Ved flerfødsfødsler tildeles der *ikke* ekstra anciennitet.

Måden der tages højde for forældreskab på, er den samme i hele opgørelsesperioden, selvom barselsreglerne løbende er blevet ændret gennem tiden. Det er ud fra et hensyn til, at barselsvilkårene for 40 år siden var mindre gode, end de er i dag, og flere kvinder derfor oftere valgte at træde helt ud af arbejdsmarkedet i perioder for at passe børn.

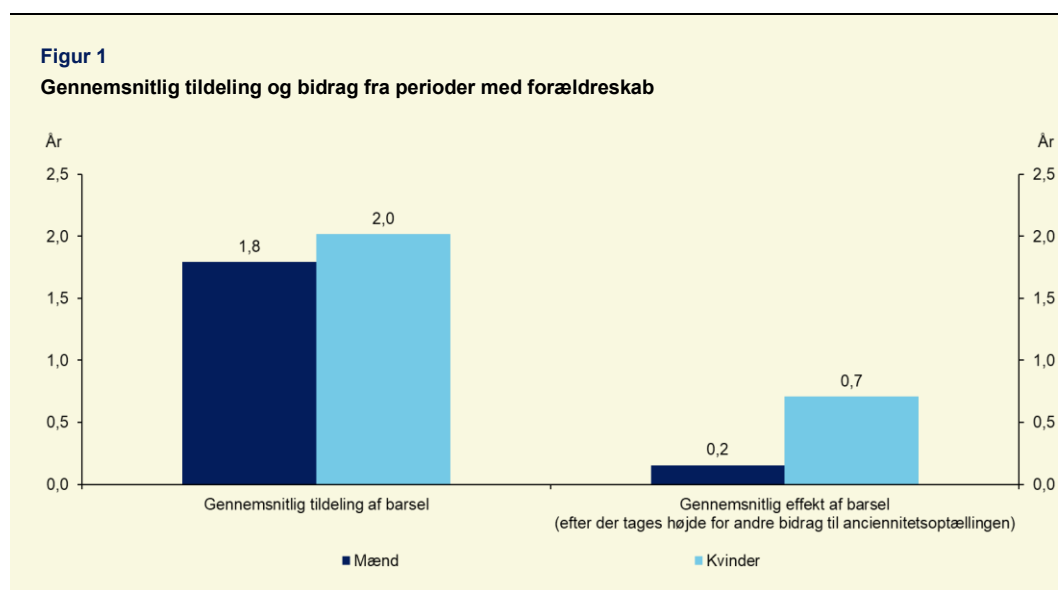
Forældrenes tildelte anciennitet i et givent år lægges sammen med ancienniteten for beskæftigelse eller perioder med arbejdsløshedsdagpenge og sygedagpenge mv., dog under forudsætning af, at den samlede anciennitet inden for kalenderåret ikke overstiger ét år.

Både mænd og kvinder tildeles ét års anciennitet ved forældreskab, men da der ikke kan optjenes mere end ét års anciennitet inden for kalenderåret, tildeles der i

praksis mindre anciennitet til mænd, da de i gennemsnit har en højere beskæftigelsesgrad end kvinder i barnets første leveår.

Kvinder og mænd med børn tildeles omtrent samme anciennitetsperiode på to år, da de i gennemsnit får to børn. Når der samtidig tages højde for anciennitet fra beskæftigelse i samme periode, så løfter det i gennemsnit kvindernes anciennitet med 0,7 år, mens mændenes anciennitet kun øges med 0,2 år, *jf. figur 1*.

Når den gennemsnitlige effekt af barsel er 0,7 år for kvinder, der får børn, afspejler det blandt andet, at mange kvinder får løn under en del af barslen og derfor ikke i praksis får brug for den fulde kompensation ved forældreskab. Derudover har flere kvinder – særligt i de ældste årgange med kortere barselslængde – formentlig ikke holdt et helt års barsel, men er startet i job igen inden for det første år. Det betyder ligeledes, at barselskompensationen – ligesom for mænd – ikke fuldt ud slår igennem på kvindernes anciennitet, da de er vendt tilbage til beskæftigelse.

Anm.: I figuren ses der på årgang 1966, dvs. personer som fylder 66 år i 2022.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Som supplement til ancienniteten til forældre giver perioder med barselsdagpenge også anciennitet. Det betyder, at perioder under graviditetsbetinget sygdom, udskudt barsel og pasning af alvorligt sygt barn efter barselsreglerne, hvor der samtidig er ret til dagpenge, tæller med som anciennitet.

For disse perioder vil der automatisk blive tildelt anciennitet fra 1993 og frem, hvor der eksisterer registeroplysninger for perioder på barselsdagpenge. Det er også muligt at få anciennitet for perioder med graviditetsbetinget sygdom mv. før 1993, hvis personen selv kan dokumentere det.

Faktaark

6. Overførsler

Personer kan i løbet af arbejdslivet blive ramt af perioder med ufrivillig ledighed eller sygdom. For at dette ikke nødvendigvis udelukker dem fra at opnå ret til tidlig pension, foreslår regeringen, udvalgte ydelser tæller med som tid på arbejdsmarkedet, *jf. boks 1*.

Boks 1

Ydelser der tæller med som tid på arbejdsmarkedet

Arbejdsløshedsdagpenge

- Aktiveringsydelse
- Uddannelsesgodtgørelse
- Feriedagpenge

Midlertidige ydelser til forlængelse af dagpengeperioden

- Særlig uddannelsesyldelse
- Arbejdsmarkedsydelse
- Kontantydelse

Barselsdagpenge

Sygedagpenge

Skolepraktikydelse

Ledighedsydelse

Perioder med *arbejdsløshedsdagpenge*¹ inkl. perioder med *feriedagpenge* tæller med som tid på arbejdsmarkedet. Det er for at tage højde for, at der fx kan være stor forskel fra branche til branche på omfanget af ledighed og sæsonudsving. Derudover er nogle grupper oftere ramt af ledighed, fx ufaglærte.

Ligeledes tæller en række *midlertidige ydelser til forlængelse af dagpengeperioden* med, som blev indført i forbindelse med dagpengereformen i 2013, *jf. boks 1*.

Sygedagpenge tæller også med, da sygdom og arbejdsskader kan ramme den enkelte og betyde, at man i en periode af sit arbejdsliv ikke kan arbejde.

For at sikre, at kvinder og mænd skal have reel lige adgang til ordningen i lyset af, at kvinder holder mere barsel, tæller *barselsdagpenge* med².

¹ Historisk har dagpengemodtagere kunne modtage aktiveringsydelse og uddannelsesgodtgørelse under perioder med aktivering. Disse ydelser tæller også med som tid på arbejdsmarkedet.

² Der er desuden en generel korrektion for barsel, hvor mænd og kvinder tildeles 1 års anciennitet ifm. fødsel eller adoption.

Endelig tæller *ledighedsydelse* med som tid på arbejdsmarkedet. Ledighedsydelse er en ydelse til personer, der er visiteret til et fleksjob (støttet beskæftigelse).

Fleksjobbere har ikke ret til dagpenge, men kan i stedet få ledighedsydelse, indtil de bliver ansat i et fleksjob, og når de bliver ledige fra et fleksjob. I modellen for tidlig pension vil alle personer i et *fleksjob* få tildelt fuld anciennitet uanset antallet af timer i fleksjobbet.

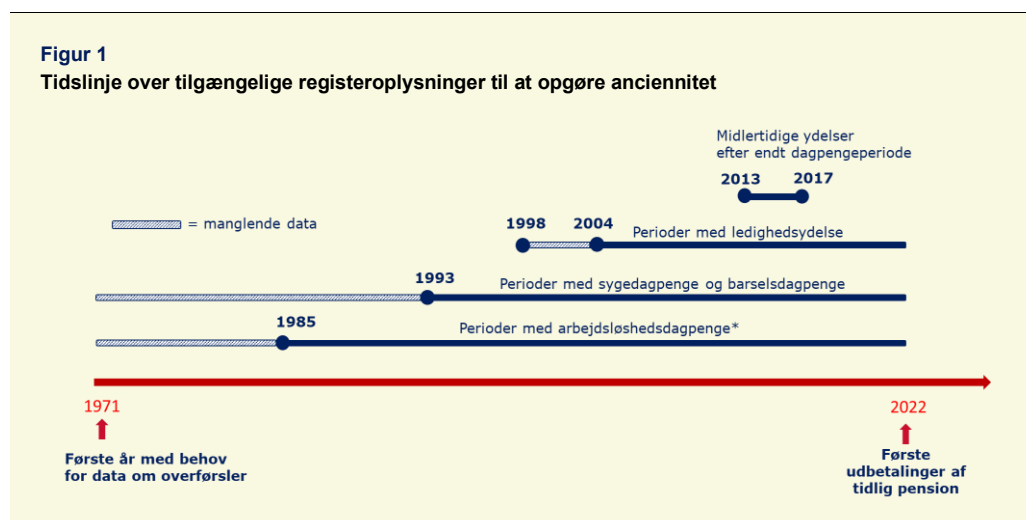
Der er samtidig en række ydelser, der *ikke* tæller med som tid på arbejdsmarkedet fx kontanthjælp/integrationsydelse og ressourceforløb. Det skal ses i lyset af, at udgangspunktet for optjening af anciennitet er, at man løbende har haft en aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er ikke tilfældet for mange kontanthjælpsmodtagere.

Udgangspunktet for de ydelser, der tæller med som tid på arbejdsmarkedet, er således, at der er et krav om forudgående reel tilknytning til arbejdsmarkedet for at kunne modtage ydelsen³.

Perioder med tilgængelig registerdata

Der findes ikke tilgængelige registeroplysninger for offentlige overførsler til at have et dækkende datagrundlag i hele opgørelsesperioden.

Figur 1 viser i hvilke perioder, der er tilgængelige registeroplysninger om overførsler i modellen. Der er mulighed for, at man selv supplerer med oplysninger om overførsler i de perioder, hvor der ikke findes registeroplysninger.

Anm.: *Der er kun registeroplysninger om arbejdsløshedsdagpenge som passiv dagpengemodtager fra 1985 til 1993.

1971 er første år med behov for data om overførsler, så alle relevante årgange kan opnå ret til tidlig pension i 2022.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

³ Ledighedsydelse er en undtagelse, da der ikke er et krav om forudgående reel tilknytning til arbejdsmarkedet for at kunne modtage ydelsen.

Faktaark

7. Optjening og ydelse i udlandet

Anciennitet for beskæftigelse i udlandet

I regeringens forslag om ret til tidlig pension sker optjening af anciennitet på baggrund af tid på arbejdsmarkedet. Som konsekvens heraf vil optjening af anciennitet ske for tid på arbejdsmarkedet i Danmark, EU/EØS-lande, Schweiz og lande, som Danmark har indgået pensionsoverenskomst med¹.

Derudover kan der – uanset opholdsland – optjenes anciennitet, hvis beskæftigelsen er sket i forbindelse med 1) forhyring på dansk skib, 2) som udsendt for en dansk offentlig myndighed, 3) som udsendt i offentlig dansk interesse eller 4) som ansat i et dansk firmas filial eller datterselskab.

Ydelsesreduktion ift. bopælstid

For de personer, der opnår ret til tidlig pension, vil ydelsens størrelse blive beregnet forholdsmæssigt på baggrund af bopælsperioder i Danmark svarende til reglerne for folke-, førtids- og seniorpensionister. Statsborgere i et EU/EØS-land eller Schweiz kan få adgang til ydelsen efter 12 måneders bopæl eller beskæftigelse i Danmark, hvis de i øvrigt opfylder betingelserne, ligesom det gælder for folke-, førtids- og seniorpension.

Retten til fuld ydelse er betinget af bopæl i Danmark i mindst 9/10 af optjeningsperioden. For EU-borgere, som ikke har taget fast bopæl i Danmark, fx grænsearbejdere fra Tyskland eller Sverige eller sæsonarbejdere, vil beskæftigelse i Danmark sidestilles med bopæl i Danmark. I disse tilfælde vil det derfor være den faktiske beskæftigelsesperiode, som ligger til grund for optjeningen (se eksempel i boks 1 nedenfor).

Perioder, hvor en person samtidigt har optjent pensionsrettigheder i udlandet, vil bopælsperiode i Danmark dog ikke samtidig kunne regnes med som optjeningsperiode, ligesom det kendes fra reglerne om folke-, førtids- og seniorpension.

Ydelse kan medtages til udlandet

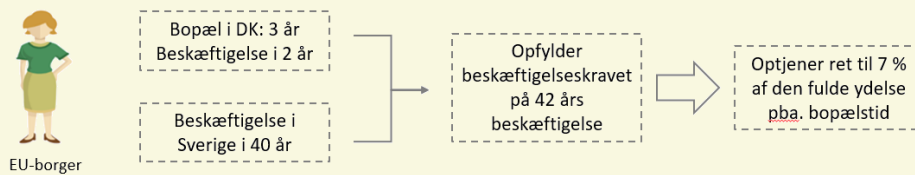
Tidlig pension kan modtages i EU/EØS lande, Schweiz og lande, som Danmark har indgået pensionsoverenskomst med, og under de samme betingelser, som gælder for folkepension.

¹ Australien, Canada, Quebec, Chile, Filippinerne, Indien, Israel, Kina, New Zealand, Pakistan, Sydkorea, USA, Tyrkiet, forhenværende republik Jugoslavien.

Boks 1**Eksempel med person som opnår 1 års tidlig pension som 66-årig:**

Ret til fuld ydelse opnås ved bopæl i Danmark i 9/10 af perioden fra det fyldte 15. år til tidspunktet for overgang til ydelsen som 66-årig (9/10 af 51 år er 45,9 år)

En EU-borger har boet 3 år i Danmark. Personen har været i beskæftigelse i Danmark i 2 ud af de 3 år. Personen har været i beskæftigelse i Sverige i 40 år og opfylder derfor samlet set beskæftigelseskravet på 42 års beskæftigelse. Ved optjening pba. bopælstid opnår personen ret til 7 pct. (3/45,9) af den fulde ydelse som følge af optjening ved bopælstid.

Anm.: Den optjente ret på 7 pct. af den fulde ydelse er beregnet som en andel af den samlede bopælspligt for at opnå ret til fuld ydelse: (3/45,9).

Anm.: De foreslåede regler for optjening af ret til fuld ydelse tager udgangspunkt i de principper, der kendes i pensionsloven. Det bemærkes, at denne periode begynder tidligere og slutter senere end den periode, hvor personer kan optjene ret til at modtage tidlig pension i det hele taget.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

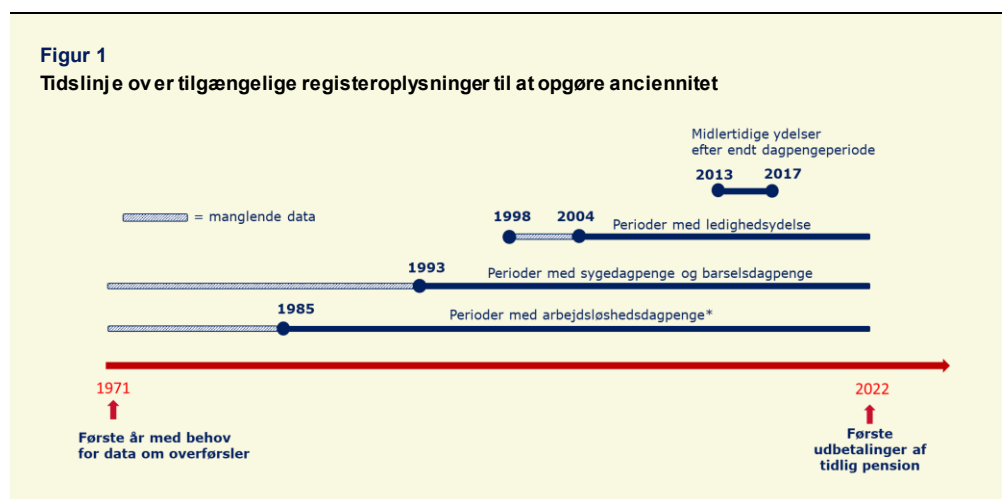
Faktaark

8. Datakilder til at opgøre anciennitet

Det følger af regeringens udspil, hvor alle relevante årgange kan opnå ret til tidlig pension i 2022, at der er behov for at opgøre beskæftigelse og perioder med udvalgte overførsler tilbage til 1971.

Der findes ikke tilgængelige registeroplysninger om alle elementer til at have et dækkende datagrundlag i hele opgørelsesperioden om alle forhold, der bidrager til anciennitetsoptællingen i modellen.

Figur 1 viser i hvilke perioder, der er tilgængelige registeroplysninger.

Anm.: *Der er kun registeroplysninger om arbejdsløshedsdagpenge som passiv dagpengemodtager fra 1985 til 1993.

1971 er første år med behov for data om overførsler, så alle relevante årgange kan opnå ret til tidlig pension i 2022.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

I nedenstående gennemgås de tilgængelige registeroplysninger samt de tilfælde, hvor personen har mulighed for at supplere med yderligere oplysninger. I regeringens forslag til modellen for ret til tidlig pension er der anvendt en lang række registeroplysninger til at opgøre anciennitet på arbejdsmarkedet, *jf. boks 1*.

Boks 1**Oversigt over registeroplysninger til at opgøre anciennitet på arbejdsmarkedet**

		Datakilde (periode)
Beskæftigelse	<ul style="list-style-type: none"> - Lønmodtagerbeskæftigelse - Løntilskud - Ferie med løn eller feriegodtgørelse - Fleksjob (støttet beskæftigelse) - Beskæftigelse i udlandet, hvor der betales til ATP, fx beskæftigelse på danske skibe i anden fart end indenrigsfart - Tid som værnepligtig 	Administrative oplysninger om ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP (1971-)
	- Perioder som selvstændig	Fuldt ATP-bidrag ved værnepligt fra 1976 til 1990. Herefter betales der ikke ATP-bidrag af de første 4 måneder som værnepligtig.
		Slutligningsregister fra SKAT (1974-)
Barsel/ Forældreskab	- Oplysninger om fødselstidspunkt	Danmarks Statistik (1971-)
	- Oplysninger om adoptioner	
Arbejdsløsheds- dagpenge m.v.	Arbejdsløshedsdagpenge	<ul style="list-style-type: none"> - CRAM-registret ekskl. registeroplysninger om dagpengemodtagere, der er i aktivering, fx virksomhedspraktik eller vejledning (1985-1993) - ATP-indbetalinger (1994-1997) - Ydelsesregister fra STAR (1998-)
	Feriedagpenge	<ul style="list-style-type: none"> - CRAM-registret (1985-1997) - Ydelsesregister fra STAR (1998-)
	Midlertidige ydelser til forlængelse af dagpengeperioden:	Ydelsesregistre fra STAR
	<ul style="list-style-type: none"> - Særlig uddannelsesyldelse (2013-2014) - Arbejdsmarkedsydelse (2014-2016) - Kontantydelse (2015-2017) 	
Øvrige ydelser	Sygedagpenge og barselsdagpenge	ATP-indbetalinger (1993-)
	Ledighedsydelse (indført i 1998)	Ydelsesregister fra STAR (2004-)

Anm.: STAR er Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Mulighed for at supplere med yderligere dokumentation

Der er visse beskæftigelsesforhold, hvor der ikke indbetales ATP – eller ikke et fuldt ATP-bidrag, og hvor personen dermed ikke automatisk får medtalt al tid på arbejdsmarkedet. Der er mulighed for, at disse beskæftigelsesforhold tæller med som anciennitet, hvis personen selv kan fremlægge dokumentation.

Tilsvarende er det muligt for personen at supplere med oplysninger om visse overførsler i de tilfælde, hvor der ikke findes registeroplysninger. I nedenstående boks fremgår mulighederne for at indsende yderligere dokumentation.

Boks 2**Hvornår vil det være relevant at indsende yderligere dokumentation?****Oplysninger om beskæftigelse mv.**

Beskæftigelse for 16-17-årige før 1977	Der findes ikke ATP-data for personer, som var under 18 år før 1977. I modellen bliver de berørte årgange kompenseret med op til 1¼ års anciennitet for perioden, fra de var 16 til 18 år. Der kan tildeles yderligere anciennitet i de tilfælde, hvor personen selv kan dokumentere, at personen som 16-17-årig har haft et beskæftigelsesomfang på mere end 1¼ år.
Perioder med feriegodtgørelse fra tidligere arbejdsgiver	Personer, som har skiftet arbejde i løbet af året, får udbetalt feriegodtgørelse, når de afholder ferie. Der betales ikke ATP-bidrag af feriegodtgørelse fra en tidligere arbejdsgiver. Det kan derfor i visse tilfælde være relevant at dokumentere ferie med feriegodtgørelse fra en tidligere arbejdsgiver i løbet af året.
Beskæftigelse i udlandet	Har man været beskæftiget i udlandet, og er der ikke betalt ATP-bidrag for perioden, vil beskæftigelsen skulle dokumenteres enten via personen eller udenlandske myndigheder.
Perioder som værnepligtig før 1976 og mellem 1990 og 2008	Der blev ikke indbetalt til ATP for værnepligt før 1976. Efter 1990 blev der ikke indbetalt ATP af de første fire måneder som værnepligtig. Personen skal derfor selv dokumentere perioder som værnepligtig før 1976 samt for dele af værnepligtstjenesten efter 1990 og frem til 2008. Fra 2008 kan perioder med værnepligt igen tælle med automatisk, da der foreligger registeroplysninger.
Perioder som lærling før 1977	Da lærlinge først blev omfattet af ATP-ordningen i 1977, skal man derfor selv fremvise dokumentation for perioder som lærling i en virksomhed i perioden før 1977, hvis perioden skal tælle med som anciennitet.
Skolepraktikydelse	Skolepraktik blev indført i 1991. Der findes ikke tilgængelige registeroplysninger for hele perioden. I de perioder, hvor der ikke er data, er det muligt at få talt tiden i skolepraktik med, hvis personen selv kan dokumentere det.
Perioder med økonomisk støtte efter serviceloven	Der kan opnås anciennitet for perioder med økonomisk støtte efter serviceloven ved tabt arbejdsfortjeneste ved pasning af handicappede eller alvorligt syge børn samt ved plejevederlag ved pasning af nærtstående døende. Der blev først indbetalt ATP for perioder med tabt arbejdsfortjeneste efter 2002. Det kan derfor være relevant at dokumentere perioder med tabt arbejdsfortjeneste før da. Perioder med plejevederlag skal personen selv dokumentere, fordi det ikke er omfattet af ATP-ordningen.
Øvrige ATP-data	Der kan være tilfælde, hvor ATP-data ikke er retvisende, fx hvis arbejdsgiveren ikke har indberettet korrekt. Hvis man i en periode har haft flere ansættelsesforhold under 9 timer om ugen (hvor der ikke indbetales til ATP) er der mulighed for at indsende dokumentation om beskæftigelsen. Visse personer, der er 14-dageslønnede, ugelønnede eller løsarbejdere, kan komme ud for, at ATP-data ikke er fyldestgørende. Det kan derfor være nødvendigt at indsende yderligere dokumentation om sin beskæftigelse.
Skatteoplysninger før 1974 for selvstændige	Selvstændiges anciennitet opgøres ud fra skatteoplysninger om overskuddet i virksomheden, som findes tilbage til 1974. For de første årgange, der kan opnå ret til tidlig pension, og som har været selvstændige i perioden 1971 til 1974, vil det derfor kunne være relevant at indsende yderligere dokumentation.

Oplysninger om perioder med overførsler

Perioder med arbejdsløshedsdagpenge før 1985	Der findes ikke tilgængelige registeroplysninger om arbejdsløshedsdagpenge før 1985. Det er muligt at få talt perioder med arbejdsløshedsdagpenge med før 1985, hvis personen selv kan dokumentere det.
Perioder under aktivering som dagpengemodtager før 1993	Der findes alene tilgængelige oplysninger om perioder i aktivering, fx virksomhedspraktik, vejledning og opkvalificering, efter 1993. Det er muligt at få talt perioder under aktivering som dagpengemodtager med før 1993, hvis personen selv kan dokumentere det (der findes oplysninger om løntilskud i hele opfølgelsesperioden).
Perioder med sygedagpenge/barselsdagpenge før 1993	Der findes ikke tilgængelige registeroplysninger om sygedagpenge/barselsdagpenge før 1993. Det er muligt at få talt perioder på disse ydelser før 1993 med, hvis personen selv kan dokumentere det.
Ledighedsydelse fra 1998 til 2003	Der findes ikke tilgængelige registeroplysninger om ledighedsydelse fra 1998 til 2003. Det er muligt at få talt perioder med ledighedsydelse med i denne periode, hvis personen selv kan dokumentere det.

Oplysninger om adoptioner

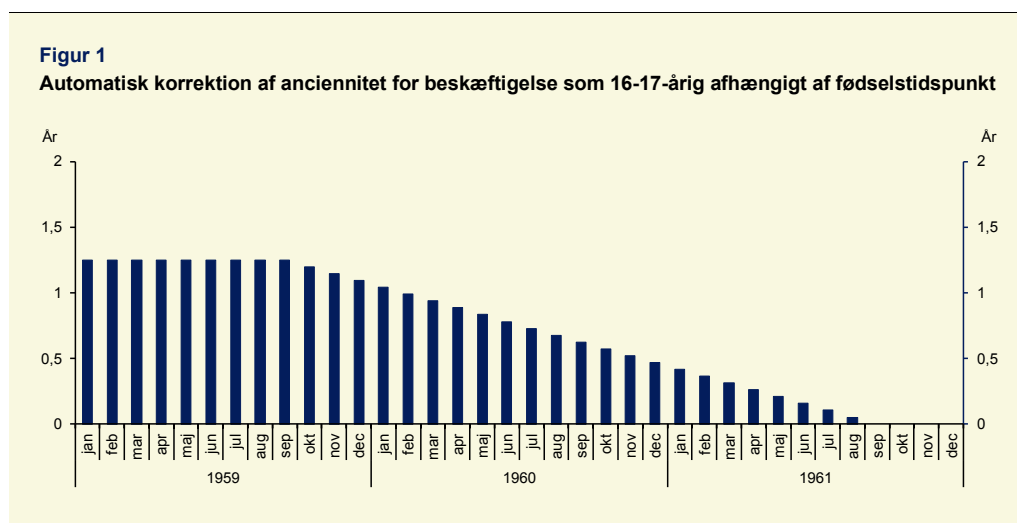
Adoptioner	Der findes ikke fyldestgørende oplysninger om adoptioner og adoptionstidspunktet. Der kan derfor være behov for, at personen supplerer med oplysninger om adoptioner.
------------	---

Faktaark

9. Korrektion for manglende ATP-indbetalinger for 16-17-årige

Beskæftigelse for lønmodtagere foreslås i regeringens udspil til en tidlig pension opgjort på baggrund af ATP-indbetalinger, hvor der historisk har været en række ændringer i reglerne og registreringer. Pr. 1. september 1977 blev aldersgrænsen for, hvornår der skal indbetales ATP, sænket fra 18 år til 16 år. Dermed mangler der beskæftigelsesoplysninger for de 16-17-årige i de ældste årgange baseret på administrative registre.

For at korrigere for de manglende oplysninger foreslår regeringen, at alle personer født før 1. september 1959 automatisk tildeles $1\frac{1}{4}$ års ekstra anciennitet. Personer født fra 1. september 1959 til 1. september 1961 tildeles automatisk $\frac{5}{8}$ måneders fuld anciennitet for hver måned som 16-17-årig, der ligger før 1. september 1977, *jf. figur 1*.

Anm.: Illustreret for personer født primo den måned. Korrektionen vedrører personer født fra 1. juli 1955 (første årgang der kan få ret til tidlig pension) til og med personer født i 31. august 1961 (sidste der fylder 16 år inden regelændringen).

Kilde: Egne beregninger.

Valget om at tildele op til $\frac{5}{8}$ fuld anciennitet er en afvejning. På den ene side kan de berørte årgange "miste" op til to års anciennitet, når tiden på arbejdsmarkedet skal opgøres. På den anden side er det langt fra alle, der har haft beskæftigelse som 16-17-årige. Ved tildeling af $1\frac{1}{4}$ år vurderes det, at godt 85 pct. af de berørte årgange vil blive fuldt eller mere end fuldt kompenseret for deres faktiske beskæftigelsesomfang som 16-17-årige. Hvis der ikke blev tildelt ekstra anciennitet for disse årgange, ville færre opnå ret til tidlig pension i de første år efter ordningens indførelse.

Der kan tildeles yderligere anciennitet, hvis man selv kan dokumentere, at man som 16-17-årig har haft et beskæftigelsesomfang på mere end $1\frac{1}{4}$ år.

Faktaark

10. Ydelsesniveau for tidlig pension

Regeringen foreslår, at ydelsesniveauet for tidlig pension er på 13.550 kr. om måneden før skat (2020-niveau), og er uafhængig af en evt. ægtefælles eller samlevers indkomst og formue.

Tabel 1
Satser for udvalgte ydelser i 2020

	Ydelsesniveau pr. måned
Kontanthjælp, ikke-forsørger over 30 år	11.554 kr.
Førtidspension/seniorpension, enlig	19.092 kr.
Førtidspension/seniorpension, andre	16.229 kr.
Dagpenge, fuldtidsforsikrede	19.083 kr.
Dagpenge, deltidsforsikrede	12.722 kr.
Efterløn, fuldtidsforsikrede (100 pct. sats)	19.083 kr.
Efterløn, deltidsforsikrede (100 pct. sats)	12.722 kr.
Folkepension, enlig* (Grundbeløb + fuldt pensionstillæg)	13.541 kr.
Folkepension, gifte/ samlevende* (Grundbeløb + fuldt pensionstillæg)	9.995 kr.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Anm.: Alle beløb er før skat. *Folkepensionens grundbeløb er maksimalt på 6.419 kr. Folkepensionens pensionstillæg er maksimalt på 7.122 kr. for enlige og 3.576 kr. for gifte/samlevende.

Retten til den fulde ydelse på tidlig pension er betinget af bopæl i Danmark i mindst 9/10 af optjeningsperioden. Personer som ikke opfylder dette vil få en forholdsmæssig ydelse på baggrund af bopælsperioder i Danmark. Derudover ned-sættes ydelsen for personer med pensionsformue svarende til 2 mio. kr. eller der-over, og hvis arbejdsindkomst overstiger 24.000 kr. om året (før skat).

Årlig regulering af ydelsesniveauet

Tidlig pension omfattes af Obligatorisk Pensionsordning, som det også gælder for øvrige indkomsterstättende ydelser, som udbetales før folkepensionsalderen, fx dagpenge, førtidspension, seniorpension og efterløn.

Ydelsen reguleres én gang årligt den 1. januar. Som for øvrige indkomstoverførs-ler der er omfattet af Obligatorisk Pensionsordning reguleres ydelsen med den af-dæmpede regulering af tilpasningsprocenten + 1,7 pct. for det pågældende fi-nansår, jf. Lov om en satsreguleringsprocent. I 2020-niveau indbetales derudover 0,3 pct. af ydelsen til Obligatorisk Pensionsordning¹. Fradragsgrænser for arbejds-indkomst og pensionsformue reguleres med tilpasningsprocenten + 1,7 pct.

¹ Bidragssatsen for Obligatorisk Pensionsordning stiger løbende med reguleringen frem mod i 2030 at udgøre 3,3 pct.

Faktaark

11. Principper for nedsættelse af ydelsen

Regeringen foreslår, at ydelsesniveauet for tidlig pension er på 13.550 kr. pr. måned før skat, svarende til 162.600 kr. årligt (2020-niveau). Ydelsens størrelse bestemmes af arbejdsindkomst, pensionsformue og opholdstid i landet.

Regeringen foreslår endvidere, at det er muligt at have supplerende arbejdsindtægt på op til 24.000 kr. årligt (før skat), uden at det nedsætter ydelsen. Det vil også være muligt at supplere med udbetalinger fra private pensionsordninger, uden at der sker nedsættelse af ydelsen. Personer med store pensionsformuer, svarende til 2 mio. kr. eller mere, vil få en nedsat ydelse (uanset om der sker udbetaling fra pensionsordningerne eller ej).

Nedsættelsesprincipperne er opsummeret i *tabel 1*.

Tabel 1
Principper for nedsættelse af tidlig pension

Nedsættelsesregler	
Pensionsudbetalinger	Udbetalinger fra pensionsordninger medfører ikke nedsættelse af tidlig pensionsydelsen. Aktie- og kapitalindkomst medfører ikke nedsættelse af ydelsen. Dette følger de samme regler, som kendes fra efterlønnen.
Arbejdsindkomst	Der indføres et bundfradrag for arbejdsindkomst på 24.000 kr. årligt (før skat). Indkomst herover nedsætter den årlige ydelse med 64 pct. af arbejdsindkomsten. Lignende principper kendes fra folkepensionssystemet.
Pensionsformue	Der indføres et bundfradrag for pensionsformue, svarende til, at pensionsformuer under 2,0 mio. kr. ikke modregnes. Ydelsen nedsættes svarende til 4 pct. af formueværdien over bundfradraget, dvs. samme modregningsprocent som i efterlønnen. Et bundfradrag for den beregnede pensionsværdi på 100.000 kr. svarer til et bundfradrag på 2 mio. kr. for en formue med depotværdi.

Eksempel 1**Illustrativt eksempel på nedsættelse af tidlig pension efter principperne for nedsættelse**

Person A har på opgørelsestidspunktet en kapitalpension med en depotværdi på 740.000 kr. og en livrente med en udbetalingsværdi på 53.000 pr. år. På baggrund af person A's pensioner foretages følgende beregning:

5 pct. af 740.000 kr.	= 37.000 kr.
80 pct. af 53.000 kr.	= 42.400 kr.

Beregnet pensionsværdi	= 79.400 kr.
------------------------	--------------

Bundfradrag	= 100.000 kr.
-------------	---------------

Nedsættelsesgrundlag	= 0 kr.
----------------------	---------

Nedsættelse: 80 pct. af 0 kr.	= 0 kr.
-------------------------------	---------

Person A vil ikke opleve at blive nedsat i tidlig pension på baggrund af pensionsformue.

Person A arbejder ved siden af sin modtagelse af tidlig pension, og tjener årligt 30.000 kr. før skat. På baggrund af person A's arbejdsindtægt foretages følgende beregning:

Årlig arbejdsindkomst før skat	= 30.000 kr.
--------------------------------	--------------

Årligt bundfradrag	= 24.000 kr.
--------------------	--------------

Nedsættelsesgrundlag	= 6.000 kr.
----------------------	-------------

Nedsættelse: 64 pct. af 6.000 kr.	= 3.840 kr.
-----------------------------------	-------------

Person A nedsættes i tidlig pension med 3.840 kr. årligt. Med et årligt ydelsesniveau på 162.600 kr. (svarende til 13.550 kr. pr. måned), vil Person A efter nedsættelse modtage en årlig ydelse på 158.760 kr., svarende til 13.230 kr. i gennemsnit pr. måned.

Eksempel 2**Illustrativt eksempel på nedsættelse af tidlig pension efter principperne for nedsættelse**

Person B har på opgørelsestidspunktet en kapitalpension med en depotværdi på 1.250.000 kr. og en ratepension med en depotværdi på 880.000 kr. På baggrund af person B's pensioner foretages følgende beregning:

5 pct. af 1.250.000 kr.	= 62.500 kr.
5 pct. af 880.000 kr.	= 44.000 kr.
Beregnet pensionsværdi	= 106.500 kr.
Bundfradrag	= 100.000 kr.
Nedsættelsesgrundlag	= 6.500 kr.
Nedsættelse: 80 pct. af 6.500 kr.	= 5.200 kr.

Med en årlig tidlig pensionsydelse på 162.600 kr. (svarende til 13.550 kr. pr. måned), vil person B efter nedsættelse på baggrund af pensionsformue modtage 157.400 kr. i tidlig pension årligt, svarende til 13.117 kr. pr. måned.

Person B arbejder ved siden af sin modtagelse af tidlig pension, og tjener årligt 20.000 kr. før skat. På baggrund af person B's arbejdsindtægt foretages følgende beregning:

Årlig arbejdsindkomst før skat	= 20.000 kr.
Årligt bundfradrag	= 24.000 kr.
Nedsættelsesgrundlag	= 0 kr.
Nedsættelse: 64 pct. af 0 kr.	= 0 kr.

Person B vil ikke opleve at blive nedsat i tidlig pension på baggrund af arbejdsindkomst.

Faktaark

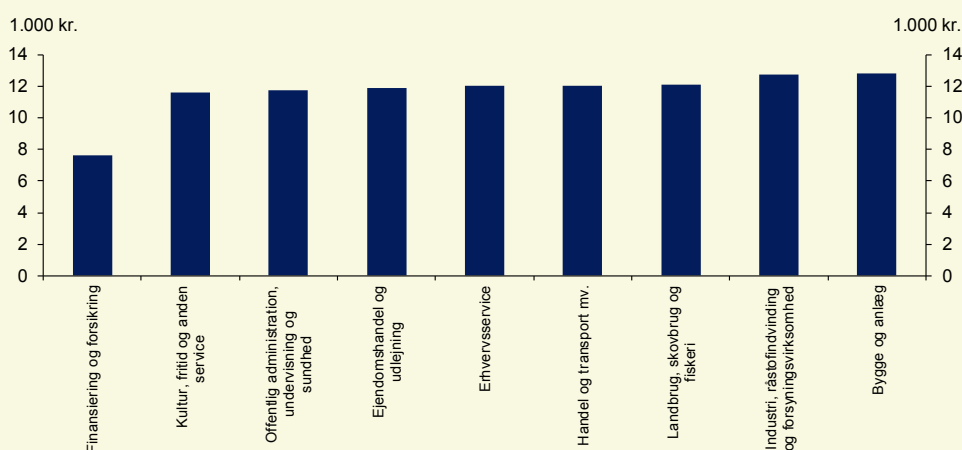
12. Udbetalinger fra pensionsopsparing og nedsættelse af ydelsen på baggrund af pensionsformue

Regeringen foreslår, at ydelsesniveauet for tidlig pension er på 13.550 kr. pr. måned før skat, svarende til 162.600 kr. årligt (2020-niveau). I modellen medfører udbetaling af private pensionsordninger¹ samt aktie- og kapitalindkomst ikke reduktion i ydelsen.

Regeringen foreslår dog, at ydelsen nedsættes for personer med pensionsformuer, som har en formueværdi svarende til over 2 mio. kr. Dette er lempeligere, end hvad der kendes fra de nuværende regler i efterlønsordningen.

Det skønnes at ca. 2/3 af de berettigede til tidlig pension ikke vil opleve nedsættelse af ydelsen på baggrund af pensionsformue. På grund af relativt lave pensionsformuer forventes personer i brancherne "Bygge og anlæg" og "Industri, råstofudvinding og forsyningsvirksomhed" at modtage den højeste månedlige ydelse, mens personer i branchen "Finansiering og forsikring" på grund af høje pensionsformuer vil være den gruppe, som i gennemsnit forventes at modtage den laveste månedlige ydelse jf. figur 1.

Figur 1
Forventet gennemsnitlig månedlig ydelse i 2022, opdelt på branche

Anm.: Personer med en pensionsformue på over 2 mio. kr. vil blive modregnet, således at de ikke modtager den fulde ydelse på 13.550 kr.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

¹ Det tidligste tidspunkt for ordinær udbetaling af private pensionsordninger er for nyere kontrakter 3 år før folkepensionsalderen, og svarer således til det tidligste tidspunkt, hvor det er muligt at overgå til tidlig pension. For ældre kontrakter vil der dog gælde en pensionsudbetalingsalder på 5 år før folkepensionsalderen.

Reglerne for nedsættelse af tidlig pensionsydelse på baggrund af pensionsformue svarer i udgangspunktet til de regler, der gælder i efterlønsordningen for personer, der er født i 1956 eller senere. I modsætning til efterlønsordningen er der i tidlig pension et bundfradrag, før der sker nedsættelse af pensionen. Den beregnings-tekniske tilgang til nedsættelse af tidlig pension på baggrund af pensionsformue er beskrevet i *boks 1*.

Boks 1

Beregningsteknisk tilgang til nedsættelse af tidlig pension på baggrund af pensionsformue

Pensionsformuen opgøres ½ år før den tidligste mulighed for at overgå til tidlig pension. Teknisk beregnes reduktionen i ydelsen ved at opgøre en beregnet pensionsværdi ud fra summen af pensionsordninger henholdsvis med og uden depotværdi. I summeringen indgår pensionsordninger med en depotværdi med 5 pct. af depotværdien, mens livrenter og lignende indgår med 80 pct. af udbetalingsværdien ved opgørelsestidspunktet for pensionsformuen. Efter et bundfradrag for den beregnede pensionsværdi på 100.000 kr. nedsættes ydelsen med 80 pct. af den beregnede pensionsværdi. Nedsættelsen med 80 pct. svarer til det reduktionsniveau, der gælder i efterlønsordningen for personer, som er født i 1956 eller senere (hvor der dog ikke er et bundfradrag, før der sker nedsættelse af pensionen).

En pensionsformue på 2 mio. kr. (opgjort med depotværdi) vil således ikke medføre reduktion i tidlig pension, idet den beregnede pensionsværdi (5 pct. af 2 mio. kr.) svarer til bundfradraget på 100.000 kr.

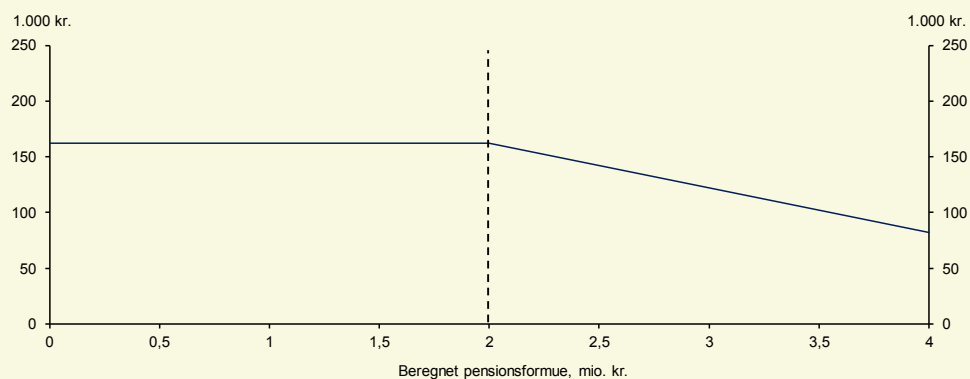
Opgørelsen af pensionsformue baseres på SKAT's PERE-register, som allerede i dag anvendes ved beregning af nedsættelse af efterløn, fleksydelse og delpension for pensionsordninger. Pensionsselskaberne opgør og indberetter pensionsformuer ½ år før efterlønsalderen og dermed også ½ år før den tidligste mulighed for at overgå til tidlig pension. Der ændres ikke efterfølgende i opgørelsen af pensionsformuen, selvom pensionernes værdi ændrer sig i forhold til den værdi, der er blevet indberettet fra pensionsselskaberne.

Lige som i efterlønsordningen gælder det, at pension, som er udbetalt, fra man er 60 år, til man når opgørelsestidspunktet for pensionsformue, indgår i beregningsgrundlaget for nedsættelse på baggrund af pensionsformue.

Pensionsordningernes type har betydning for, hvordan eller hvorvidt nedsættelsen beregnes. Dette er opsummeret i *tabel 1* nedenfor.

Tabel 1**Arbejdsmarkedspensioners og andre private pensioners betydning for tidlig pensionsydelse**

	Udbetales som engangsbetaling eller udbetales ikke
Pensionsordninger	
Livsvarige pensioner uden depotværdi (som er led i et ansættelsesforhold eller private)	Beregningsgrundlaget for nedsættelse af tidlig pension er 80 pct. af den indberettede årlige ydelse. Bundfradraget på 100.000 kr. benyttes. Heraf trækkes 80 pct. fra i tidlig pension.
Pensioner med depotværdi (som er led i et ansættelsesforhold eller private)	Beregningsgrundlaget for nedsættelse af tidlig pension er 5 pct. af pensionsformuen ved opgørelsestidspunktet for pensionsformue. Bundfradraget på 100.000 kr. benyttes. Heraf trækkes 80 pct. fra i tidlig pension.
ATP, ægtefælle- og samleverpension og invalidepension	Påvirker ikke tidlig pension.

Figur 2**Årlig ydelse for tidlig pension efter modregning af pensionsformue**

Anm.: Der indgår et bundfradrag for pensionsformue på 2 mio. kr. Herover nedsættes formuen med 4 pct.

Eksemplet tager udgangspunkt i personer med pensionsformuer med depotværdi, der ikke får nedsat deres ydelse som følge af arbejdsindkomst.

Kilde: Egne beregninger.

Nedenfor gennemgås to eksempler på, hvordan nedsættelse af ydelsen på baggrund af pensionsformue beregnes.

Eksempel 1**Nedsættelse af tidlig pension på baggrund af pensionsformue**

Person A har på opgørelsestidspunktet en kapitalpension med en depotværdi på 1.250.000 kr. og en ratepension med en depotværdi på 880.000 kr. Person A har ikke anden indkomst ved siden af. Nedsættelsen af tidlig pension til person A er:

5 pct. af 1.250.000 kr.	= 62.500 kr.
5 pct. af 880.000 kr.	= 44.000 kr.
Beregningsgrundlag	= 106.500 kr.
Bundfradrag	= 100.000 kr.
Nedsættelsesgrundlag	= 6.500 kr.

Nedsættelse: 80 pct. af 6.500 kr. = 5.200 kr.

Med en årlig tidlig pensionsydelse på 162.600 kr. (før skat) (svarende til 13.550 kr. pr. måned (før skat)), vil person B efter nedsættelse på baggrund af pensionsformue modtage 157.400 kr. (før skat) i tidlig pension årligt, svarende til 13.117 kr. pr. måned (før skat).

Eksempel 2**Nedsættelse af tidlig pension på baggrund af pensionsformue**

Person B har på opgørelsestidspunktet en kapitalpension med en depotværdi på 1.100.000 kr. og en livrente med en udbetalingsværdi på 135.000 pr. år. Person B har ikke anden indkomst ved siden af. Nedsættelsen af tidlig pension til B er:

5 pct. af 1.100.000 kr.	= 55.000 kr.
80 pct. af 135.000 kr.	= 108.000 kr.
Beregningsgrundlag	= 163.000 kr.
Bundfradrag	= 100.000 kr.
Nedsættelsesgrundlag	= 63.000 kr.

Nedsættelse: 80 pct. af 63.000 kr. = 50.400 kr.

Med en årlig tidlig pensionsydelse på 162.600 kr. (før skat) (svarende til 13.550 kr. pr. måned (før skat)), vil Person B efter nedsættelse på baggrund af pensionsformue modtage 112.200 kr. (før skat) i tidlig pension årligt, svarende til 9.350 kr. pr. måned (før skat).

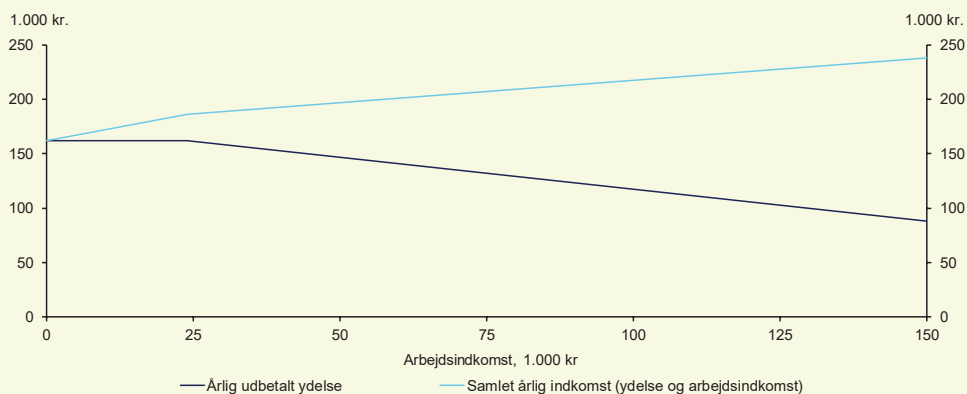
Faktaark

13. Nedsættelse af ydelsen på baggrund af arbejdsindkomst

Regeringen foreslår, at ydelsesniveauet for tidlig pension er på 13.550 kr. pr. måned før skat, svarende til 162.600 kr. årligt (2020-niveau).

Regeringen foreslår endvidere, at det er muligt at have arbejdsindkomst i mindre omfang, svarende til 24.000 kr. årligt (før skat), samtidig med, at man modtager tidlig pension – uden at det fører til nedsættelse af ydelsen. Arbejdsindkomst over bundfradraget på de 24.000 kr. årligt (før skat) nedsætter tidlig pensionsydelsen med 64 pct. af arbejdsindkomsten, *jf. figur 1*. Bundfradraget er ikke fordelt over månederne, men der gives fradrag for de første 24.000 kr. (før skat), som tjenes pr. år.

Figur 1
Årlig ydelse for tidlig pension efter evt. nedsættelse som følge af arbejdsindkomst

Anm.: Der indgår et bundfradrag for arbejdsindkomst på 24.000 kr. årligt (før skat). Arbejdsindkomst herover nedsætter ydelsen med 64 pct. Eksemplet tager udgangspunkt i personer som ikke får nedsat deres ydelse på baggrund af pensionsformue.

Kilde: Egne beregninger.

Faktaark

14. Mulighed for at skifte fra efterløn til tidlig pension

Regeringen foreslår, at personer, som opnår ret til tidlig pension, og samtidig er berettiget til efterløn, kan vælge den af de to ordninger, de ønsker. Disse personer kan skifte til tidlig pension på én af følgende måder:

- Personer, som har nået efterlønsalderen uden at være overgået til efterløn kan melde sig ud af efterlønsordningen på samme vilkår som førtids- og seniorpensionister og herefter benytte tidlig pension, når de har ret til dette.
- Personer, som er overgået til efterløn inden den 1. januar 2022 får mulighed for at melde sig ud af efterlønsordningen efter en særordning, hvor de kompenseres med et fast beløb for hver måned de har tilbage til folkepensionsalderen, hvis de vælger at overgå til tidlig pension. Kompensationen udbetales kontant efter fradrag for afgift på 30 pct.

Mulighed for at vælge mellem efterløn og tidlig pension

For efterlønsberettigede, som får tilkendt ret til tidlig pension, gives der mulighed for at de kan få udbetalt de indbetalte efterlønsbidrag kontant, mod en afgift på 30 pct. Dette svarer til reglerne for tilbagebetaling af efterlønsbidrag for personer, som overgår til førtids- og seniorpension. Beslutningen om at få udbetalt de indbetalte efterlønsbidrag skal som udgangspunkt træffes, før man overgår til efterløn. Hertil kan det bemærkes, at der allerede i dag er mulighed for, at personer, der er overgået til efterløn, kan træde ud af ordningen, og få en forholdsmæssig andel af efterlønsbidragene betalt tilbage. Der foretages et fradrag på 20 dagpengesatser¹ (i alt ca. 17.500 kr.) i tilbagebetalingen for hver måned, der er modtaget efterløn. Det betyder, at muligheden for at få efterlønsbidragene tilbage ophører efter ca. 7-8 måneder på efterløn.

¹ Indbetalte efterlønsbidrag er opgjort i dagpengesatser, som er det maksimale beløb, der kan udbetales i dagpenge pr. dag (881 kr. i 2020). Efterlønsbidraget udgør 7 dagpengesatser om året, og en person, der fx når efterlønsalderen den 1. juli 2020, vil have indbetalt 145,50 dagpengesatser.

Boks 1**Gældende muligheder for tilbagebetaling af indbetalte efterlønsbidrag**

Det er muligt at melde sig ud af efterlønsordningen og siden få bidragene tilbagebetalt i "årets priser", dvs. som det samlede antal indbetalte dagpengesatser ganget den dagpengesats, der gælder på det tidspunkt, hvor a-kassen overfører eller udbetaler beløbet. Der er blandt andet følgende muligheder for at få efterlønsbidrag tilbagebetalt:

- Hvis personen har indbetalt efterlønsbidrag i mindre end 1 år, bliver beløbet tilbagebetalt kontant. Beløbet er skattepligtigt.
- Hvis personen ikke har nået efterlønsalderen, bliver beløbet som udgangspunkt overført ubeskattet til pensionsordning. Hvis der er tale om en pensionsordning, som ikke beskattes på udbetalingstidspunktet (aldersforsikring, aldersopsparing eller supplerende engangssum), betales en afgift på 30 pct. Hvis beløbet overføres til en udenlandsk pensionsordning er det skattepligtigt.
- Hvis personen har nået efterlønsalderen, bliver beløbet betalt kontant tilbage. Beløbet er skattepligtigt.
- Hvis personen har fået tilkendt førtids-/seniorpension, bliver beløbet udbetalt kontant mod en afgift på 30 pct.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Valget mellem efterløn og tidlig pension kan være komplekst, da det afhænger af, hvor mange år man opnår ret til tidlig pension, størrelsen på ens pensionsformue, og ønsker om evt. arbejde ved siden af.

For personer, der opnår ret til 3 år med tidlig pension vil det for langt de fleste være en fordel at vælge tidlig pension frem for efterløn, når man ser på personer med ret til 3 år med efterløn som ønsker at trække sig tilbage 3 år før folkepensionsalderen.

Nettogevinsten ved at gå på tidlig pension frem for på efterløn er skitseret i tabel 1 for personer med en pensionsformue på 1 mio. kr. I det eksempel vil der på sigt være en nettogevinst ved at vælge tidlig pension frem for efterløn, hvis der opnås ret til tidlig pension i enten to eller tre år.

Tabel 1 tager udgangspunkt i personer, som har besluttet at trække sig tilbage præcis hhv. 1, 2 eller 3 år før folkepensionsalderen, og som har opnået ret til hhv. 1, 2, eller 3 år med tidlig pension.

Tabel 1

Beregningseksempler på økonomisk gevinst ved valg af tidlig pension i stedet for efterløn opgjort for en 3-årig efterlønsordning, hvor der er betalt bidrag i 25 år.

	Antal år med tilbagetrækning (pensionsformue 1 mio. kr.)		
	1 år	2 år	3 år
	----- 1.000 kr. (2020-priser) -----		
Efterløn vælges	366	467	567
- Ydelse	189	378	567
- Skattefri præmie (bruttoficeret)	177	89	0
Tidlig pension vælges	312	474	637
- Ydelse	163	325	488
- Tilbagebetalt efterlønsbidrag	149	149	149
Nettogevinst ved valg af tidlig pension	-54	7	70
	<i>Vælger efterløn</i>	<i>Vælger tidlig pension</i>	<i>Vælger tidlig pension</i>
Alternativ opgørelse 1) med 30 års efterlønsbidrag (nettogevinst)	-18	43	106
	<i>Vælger efterløn</i>	<i>Vælger tidlig pension</i>	<i>Vælger tidlig pension</i>

Anm.: Beregningerne tager udgangspunkt i en fuldtidsforsikret fra årgang 1960:2, der har indbetalt efterlønsbidrag i 25 år. For denne årgang er der taget højde for de lavere efterlønsbidrag i 1999 og 2000. I kolonne "1 år" og "2 år" er der forudsat fuldtidsbeskæftigelse frem til tilbagetrækningstidspunktet og dermed opnåelse af hhv. 2 års eller 1 års maksimal skattefri efterlønspræmie. Den skattefri efterlønspræmie er bruttoficeret med en skattesats på 38 pct. I den alternative opgørelse vises nettogevinsten ved tidlig pension for de senere årgange, som indbetaler til efterløn i 30 år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Overgangsordning for personer på som er overgået til efterløn inden den 1. januar 2022

For personer, som er overgået til efterløn inden den 1. januar 2022, og som tilkendes tidlig pension, gives der mulighed for kompensation med et fast beløb for hver hele måned, som den pågældende har tilbage til folkepensionsalderen efter overgangen til tidlig pension.

Hver hele måned til folkepensionsalderen udløser et kompensationsbeløb på 2.643 kr., svarende til tre dagpengesatser (2020-niveau). Beløbet udbetales kontant mod en afgift på 30 pct., når personen overgår til tidlig pension.

Hvis det er mere fordelagtigt for personen at få udbetalt efterlønsbidragene efter de almindelige regler, skal personen kunne vælge det. Der vil dog ikke kunne udbetales både efterlønsbidrag og kompensation.

Personer, der har fået udbetalt kompensation, kan ikke få udbetalt skattefri præmie.

Faktaark

15. Mulighed for at vælge mellem forskellige ordninger

Personer, som opnår ret til tidlig pension, vil ikke miste muligheden for at tilgå eller fortsætte på andre ordninger, der indebærer hel eller delvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, hvis de også opfylder kriterierne for disse.

Afhængigt af den enkeltes arbejdsmarkedshistorik, helbredssituation, økonomiske forhold og samlivsstatus, kan det være mere eller mindre attraktivt at vælge tidlig pension frem for anden offentlig forsørgelse (eller beskæftigelse).

Det gælder generelt, at der ikke er noget til hinder for, at en person skifter fra en ordning til en anden, hvis personen opfylder betingelserne, så længe perioderne på de forskellige forsørgelsesydelse ikke overlapper.

Førtidspension, seniorførtidspension, seniorpension og fleksjob

Hvis man opnår ret til tidlig pension, afskærer det ikke personerne fra at kunne fortsætte på eller tilgå visitationsbaserede ordninger, som førtidspension, seniorførtidspension, seniorpension og fleksjob.

Er man visiteret til førtidspension, seniorførtidspension eller seniorpension, vil man også kunne anmode om tidlig pension. Personer i fleksjob/fastholdelsesfleksjob vil ligeledes have mulighed for at anmode om tidlig pension. Det gælder også den omvendte vej rundt i alle tilfælde.

Efterløn

Personer, som har mulighed for at gå på efterløn, og som samtidig opnår ret til tidlig pension, kan vælge den ordning, som de ønsker.

Arbejdsløshedsdagpenge

Personer, som opnår ret til tidlig pension, kan *inden* overgangen til ydelsen være ledige og derved modtage arbejdsløshedsdagpenge.

Det er en forudsætning for muligheden for at modtage arbejdsløshedsdagpenge, at man er jobsøgende og har fortsat sit a-kassemedlemskab. Det bemærkes, at det ikke er et krav for ret til tidlig pension at være medlem af en a-kasse.

Tabel 1**Muligheder for hel eller delvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet inden folkepensionsalderen**

	Fleksjob	Fastholdelses- fleksjob for seni- orer	Førtidspension	Seniorpension	Efterløn og fleksydelse	Tidlig pension
Periodelængde	-	Kan tilkendes 6 år eller mindre før folkepensionsalderen	-	Kan tilkendes 6 år eller mindre før folkepensionsalderen	3 år*	1,2 eller 3 år
Adgang til ordningen	Visitation	Visitation	Visitation	Visitation	Efterlønsbidrag, medlemskab af a-kasse og dagpengeberettiget ved overgang	Ret baseret på opgørelse af akkumuleret anciennitet
Ydelsesniveau kr. pr. md. før skat (2020-pl.) (Før evt. nedsættelse af ydelsen)	Løn for udførte timer+tilskud <i>Maks. udbetaling af en samlet indtægt, der svarer til lønnen på fuld tid i den pågældende stilling.</i>	Svarer til fleksjob	19.092 / 16.229 <i>Enlige / gifte og samlevende</i>	Svarer til førtidspension	19.083 <i>Fuldtidsforsikrede (100 pct. sats)</i>	13.550

Anm.: Det bemærkes, at alle ordninger gælder til og med den til enhver tid gældende folkepensionsalder. Det samme gælder for arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp. *For 3-årig efterløn indfaset i 2023 for årgange født fra 1959, 2. halvår og frem.

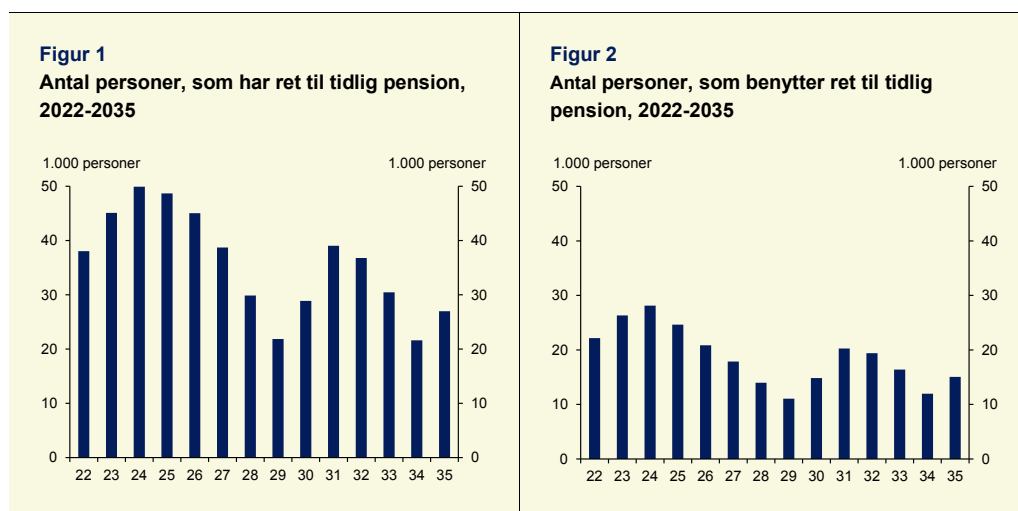
Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Faktaark

16. Antal som opnår ret til tidlig pension

Omkring 38.000 helårspersoner forventes at opnå ret til at gå på tidlig pension i 2022. Antallet af helårspersoner med ret til tidlig pension stiger til 49.000 personer i 2025, *jf. figur 1*. I 2030 ventes antallet af helårspersoner med ret til tidlig pension at udgøre omkring 29.000 personer. Det lavere antal i 2030 skyldes, at der, på grund af de planlagte forhøjelser af folkepensionsalderen, ikke i alle årene er tre hele årgange, der kan gå på tidlig pension.

Det vurderes, at ikke alle, der opnår retten til tidlig pension, vælger at benytte den. Flere vil have lyst og kræfter til at fortsætte på arbejdsmarkedet. For andre vil økonomien have betydning for, om de vil benytte retten eller ej. Det skønnes med betydelig usikkerhed, at omkring 22.000 helårspersoner vil benytte retten i 2022, *jf. figur 2*. Frem mod 2025 skønnes antallet af personer, som benytter retten, at stige i takt med, at ordningen bliver indfasat. I 2025 skønnes det, at 25.000 helårspersoner vil være på tidlig pension. Disse skøn er blandt andet baseret på erfaringerne fra efterlønsordningen.

Anm.: Antal er opgjort i helårspersoner, som kan modtage tidlig pension i det pågældende år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

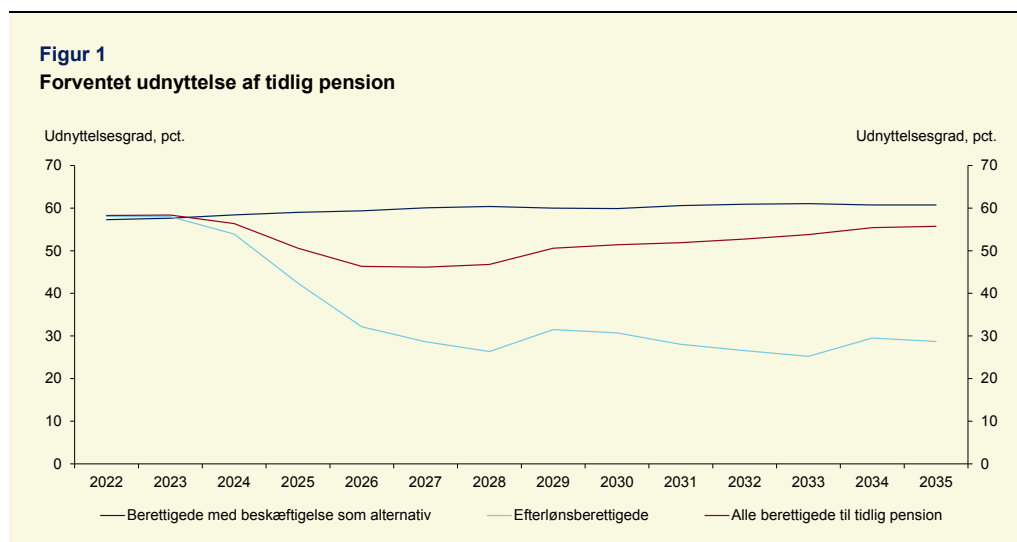
Udsvingene over tid dækker – ud over forskelle i årgangenes størrelse og tid på arbejdsmarkedet – over, at der ikke i alle årene er tre hele årgange, der kan gå på tidlig pension. Dette skyldes de planlagte forhøjelser af folkepensionsalderen. Tilsvarende systematiske udsving forekommer i efterlønsordningen, når efterløns- og folkepensionsalderen forhøjes som følge af levetidsindekseringen.

Faktaark

17. Forventet andel, der vælger tidlig pension

For at skønne over udgifter til tidlig pension i de kommende år, er der gjort antagelser om andelen af de berettigede, der vælger at overgå til tidlig pension. Disse skøn er behæftet med usikkerhed. I 2022 er det fx skønnet, at omkring 22.000 personer vil benytte retten til tidlig pension. Det svarer til omkring 60 pct. af de 38.000, der er berettigede til tidlig pension i det år.

De overordnede skøn over udnyttelsen af tidlig pension er blandt andet baseret på erfaringerne med efterlønsordningen. Den forventede udnyttelse af tidlig pension er som udgangspunkt beregnet ud fra forholdet mellem den forventede indkomst ved tidlig pension og den forventede indkomst ved beskæftigelse. På baggrund af den historiske udnyttelse af efterlønsordningen og beregninger af forholdet mellem efterlønsberettigedes indkomst ved efterløn og fortsat beskæftigelse, dannes forventninger om udnyttelsen af tidlig pension for personer, som ellers ville være beskæftigede. Det indebærer en udnyttelsesgrad på omkring 60 pct. for denne gruppe, jf. figur 1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Særligt i de første år efter indførelsen af tidlig pension vil en forholdsvis stor del af de berettigede til tidlig pension være med i efterlønsordningen. Det er her op til den enkelte at beslutte om tidlig pension vælges frem for efterløn.

For efterlønsberettigede, der opnår ret til 3 år med tidlig pension, vil det for langt de fleste være en fordel at vælge tidlig pension frem for efterløn, når man ser på personer med en 3-årige efterlønsperiode som ønsker at trække sig tilbage 3 år før

folkepensionsalderen, jf. tabel 1. Det skyldes bl.a. muligheden for tilbagebetaling af efterlønsbidrag. For denne gruppe af efterlønsberettigede er det derfor lagt til grund at hovedparten vælger tidlig pension frem for efterløn. For efterlønsberettigede, der opnår ret til fx 1 år med tidlig pension er det derimod antaget at forholdsvis få vil vælge tidlig pension. Samlet set forudsættes at knap hver tredje efterlønsberettiget vælger tidlig pension på sigt.

Tabel 1

Beregningseksempler på økonomisk gevinst ved valg af tidlig pension i stedet for efterløn opgjort for en 3-årig efterlønsordning, hvor der er betalt bidrag i 25 år.

	Antal år med tilbagetrækning (pensionsformue 1 mio. kr.)		
	1 år	2 år	3 år
	----- 1.000 kr. (2020-priser) -----		
Efterløn vælges	366	467	567
- Ydelse	189	378	567
- Skattefri præmie (bruttoficeret)	177	89	0
Tidlig pension vælges	312	474	637
- Ydelse	163	325	488
- Tilbagebetalt efterlønsbidrag	149	149	149
Nettogevinst ved valg af tidlig pension	-54	7	70
	<i>Vælger efterløn</i>	<i>Vælger tidlig pension</i>	<i>Vælger tidlig pension</i>
Alternativ opgørelse 1) med 30 års efterlønsbidrag (nettogevinst)	-18	43	106
	<i>Vælger efterløn</i>	<i>Vælger tidlig pension</i>	<i>Vælger tidlig pension</i>

Anm.: Beregningerne tager udgangspunkt i en fuldtidsforsikret fra årgang 1960:2, der har indbetalt efterlønsbidrag i 25 år. For denne årgang er der taget højde for de lavere efterlønsbidrag i 1999 og 2000. I kolonne "1 år" og "2 år" er der forudsat fuldtidsbeskæftigelse frem til tilbagetrækningstidspunktet og dermed opnåelse af hhv. 2 års eller 1 års maksimal skattefri efterlønspræmie. Den skattefri efterlønspræmie er bruttoficeret med en skattesats på 38 pct. I den alternative opgørelse vises nettogevinsten ved tidlig pension for de senere årgange, som indbetaler til efterløn i 30 år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I de første år med tidlig pension vil efterlønsberettigede, som allerede er overgået til efterløn, have mulighed for at overgå direkte fra efterløn til tidlig pension som følge af en overgangsordning. Det er baggrunden for at andelen af efterlønsberettigede, der forudsættes at benytte tidlig pension i disse år er højere end i de efterfølgende år.

For en mindre gruppe af personer, som forventes at komme fra anden forsørgelse end beskæftigelse eller efterløn, er de forudsatte udnyttelsesgrader blandt andet bestemt ved at sammenligne ydelsesniveau og aktivitetskrav mellem ydelserne.

Faktaark

18. Samlet finansiering af Ny ret til tidlig pension

Regeringen foreslår, at udspillet *Ny ret til tidlig pension* finansieres gennem blandt andet tilbagerulning af skattesænkninger for personer med høje indkomster og formuer samt ved et samfundsbidrag fra den finansielle sektor.

Coronakrisen har sat dybe spor i dansk økonomi. Derfor vil regeringen i 2021 og 2022 finansiere udgifterne til tidlig pension ved at trække på det økonomiske råderum. Fra 2023 forventes en tæt på normaliseret konjunktursituation. Derfor bliver ordningen fra 2023 finansieret gennem dels skatteforhøjelser målrettet høje indkomster og formuer og dels et samfundsbidrag fra den finansielle sektor.

Der skal ske en tilbagerulning af skattesænkninger på høje aktie- og kapitalindkomster samt indføres et loft over selskabers fradrag for de allerhøjeste lønninger i selskabsskatten. Og selskaber, der investerer i ejendomme, skal sidestilles med pensionsselskaber, så de ikke længere kan undgå at blive beskattet af deres gevinster ved at anvende særlige selskabskonstruktioner. Derudover skal den finansielle sektor bidrage mere til fællesskabet i form af et samfundsbidrag, der udmøntes som en ny særlig selskabsskat på den finansielle sektors overskud. Finansieringen indføres gradvist frem mod 2025, jf. tabel 1.

Tabel 1
Samlet finansiering til *Ny ret til tidlig pension*

	2021	2022	2023	2024	2025
Mio. kr. (2020-niveau)					
1. Finansieringsbehov	200	2.200	2.600	3.000	3.100
Finansiering					
Råderumsfinansiering	200	2.200	-	-	-
Lagerbeskatning af selskabers ejendomsavancer	-	-	850	850	850
Forhøjelse af den progressive sats for aktieindkomst og loftet for positiv nettokapitalindkomst fra 42 til 45 pct. (indføres gradvist)	-	-	150	550	650
Loft over fradrag i selskabsskatten for høje lønninger på 10 mio. kr.	-	-	100	100	100
Særlig selskabsskat for den finansielle sektor	-	-	1.500	1.500	1.500
2. Finansiering i alt	200	2.200	2.600	3.000	3.100
Saldovirkning (2-1)	0	0	0	0	0

Anm.: Finansieringsbehov er afrundet til nærmeste 100 mio. kr. Provenuskon er afrundet til nærmeste 50 mio. kr.
Kilde: Skatteministeriet og Finansministeriet.

Faktaark

19. Løbende beskatning af selskabers ejendomsavancer

Regeringen foreslår at sikre en effektiv beskatning af selskabers ejendomsavancer ved at indføre løbende beskatning af værdistigninger på selskabers ejendomme efter et lagerprincip, svarende til den måde pensionsselskaber beskattes i dag. Det vil sige, at værdistigning eller -fald på ejendommen skal opgøres årligt, og beskatningen vil indtræffe løbende.

Selskaber er allerede på nuværende tidspunkt skattepligtige af ejendomsavancer. Beskatningen sker dog først, når en gevinst realiseres ved salg af ejendommen. Selskaber kan dermed undgå beskatningen af ejendomsavancer ved at placere ejendommen i et datterselskab og sælge datterselskabet i stedet for selve ejendommen, idet gevinster på datterselskabsaktier er skattefrie.

Reglerne er bl.a. blevet udnyttet af udenlandske kapitalfonde, der investerer i danske udlejningsejendomme.

Det skønnes umiddelbart og med betydelig usikkerhed, at der vil kunne tilvejebringes et finansieringsbidrag på 850 mio. kr. årligt efter tilbageløb og adfærd, *jf. tabel 1*.

Provenuvirkningen ved initiativet vil bl.a. afhænge af den præcise afgrænsning af, hvilke selskaber og ejendomme der omfattes og adgangen til fradrag ved fald i værdi eller salg med tab.

Tabel 1

Provenumæssige konsekvenser ved beskatning af selskabers ejendomsavancer

	2021	2022	2023	2024	2025	Varigt
Mio. kr. (2020-niveau)						
Umiddelbart merprovenu	-	-	1.150	1.150	1.150	1.150
Merprovenu efter tilbageløb	-	-	970	970	970	970
Merprovenu efter tilbageløb og adfærd	-	-	850	850	850	850

Kilde: Skatteministeriet.

Efter gældende regler er der et incitament til at investere i ejendommene frem for andre investeringer, fordi avancer fra ejendomme i praksis er lavere beskattet end øvrige avancer. Indførelse af lagerbeskatning af selskabers ejendomsavancer vil betyde, at de omfattede ejendomme beskattes svarende til andre investeringer. På denne baggrund vurderes ændringen at indebære en samfundsøkonomisk gevinst.

Faktaark

20. Forhøjelse af den progressive skattesats for aktieindkomst og satsen for det skrå skatteloft for positiv nettokapitalindkomst fra 42 til 45 pct.

Regeringen foreslår at øge den høje skattesats på aktieindkomst til 45 pct. Tilsvarende ønsker regeringen at forhøje satsen for det skrå skatteloft for positiv nettokapitalindkomst fra 42 pct. til 45 pct. Det er en tilbagerulning af de tidligere skattesænkninger på høje aktie- og kapitalindkomster.

Aktieindkomst beskattes med 27 pct. af indkomsten under en progressionsgrænse på 55.300 kr. og 42 pct. af indkomsten over denne grænse. Ægtefæller sambeskattes af aktieindkomst og beskattes således med 42 pct. af den del af deres samlede aktieindkomst, der overstiger 110.600 kr.

Den højeste skattesats på aktieindkomst blev reduceret fra 45 pct. til 42 pct. i 2010 i forbindelse med VK-regeringens *Forårspakke 2.0*.

Initiativet bidrager til at mindske indkomstforskellene i samfundet. Skattestigningen vil være koncentreret på de højeste indkomster og skønnes at reducere indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten med 0,07 pct.-point. Dermed vil initiativet være mere målrettet de højeste indkomster end en forhøjelse af topskatten.

Forhøjelserne af aktieindkomstskatten samt satsen for det skrå skatteloft for positiv nettokapitalindkomst fra 42 til 45 pct. indføres gradvist og skønnes at indebære et merprovenu på ca. 650 mio. kr. i 2025 efter tilbageløb og adfærd, jf. tabel 1.

Tabel 1

Provenumæssige konsekvenser ved en forhøjelse af den progressive sats for aktieindkomst og satsen for det skrå skatteloft for positiv nettokapitalindkomst fra 42 pct. til 45 pct.

	2021	2022	2023	2024	2025
Mio. kr. (2020-niveau)					
Umiddelbar provenuvirkning	-	-	250	950	1.150
Merprovenu efter tilbageløb	-	-	200	750	900
Merprovenu efter tilbageløb og adfærd	-	-	150	550	650

Anm.: Der er taget udgangspunkt i et strukturelt provenu fra aktieindkomstskatten vedr. danske personer på 0,86 pct. af BNP. Den progressive aktieindkomstskat forudsættes at udgøre 3/4 af den samlede aktieindkomstskat. Der er forudsat en selvfinansieringsgrad på 25 pct. Der er ikke taget højde for eventuelle provenumæssige virkninger af ændret indkomstransformation for hovedaktionærer.

Kilde: Finansministeriet.

Den øgede beskatning af positiv nettokapitalindkomst og de højeste aktieindkomster skønnes at berøre knap 90.000 personer¹. Den gennemsnitlig skattestigning blandt de berørte skønnes at være på omtrent 13.000 kr., hvilket skal ses i sammenhæng med en gennemsnitlig aktieindkomst på ca. 522.000 kr. blandt personer berørt af den øgede beskatning af aktieindkomst og en gennemsnitlig nettokapitalindkomst på ca. 456.000 kr. blandt personer berørt af forhøjelsen af skatte loftet.

Langt størstedelen af det umiddelbare indkomstskatteprovenu fra skatteforhøjelsen kan henføres til de 10 pct. af befolkningen med de højeste disponible indkomster og en stor del (omtrent 80 pct.) kan endda henføres til den ene procent med de højeste disponible indkomster, *jf. tabel 2*.

Tabel 2

Fordeling af det umiddelbare provenu på indkomstgrupper samt virkning på indkomstfordeling målt ved Gini-koefficienten, 2025 i 2020-niveau

	1.-9. decil	10. decil	Top 1 pct.	Gini
		Pct.		Pct.-point
Forhøjelse af skatte loftet for kapitalindkomst	2	98	80	-0,01
Forhøjelse af aktieindkomstskatten	5	95	79	-0,06
Samlet	4	96	79	-0,07

Anm.: Inddeling af befolkningen på indkomstdeciler er foretaget på basis af personernes familieækvivalerede disponible indkomst. Andelen af personer, der berøres af beskatning af positiv nettokapitalindkomst og de højeste aktieindkomster, varierer relativt meget over tid som følge af udviklingen på finansmarkederne mv. De i tabellen skønnede andele er baseret på data for et enkelt år og er dermed behæftet med væsentlig usikkerhed.

Kilde: Beregninger på basis af en stikprøve på 3,3 pct. af befolkningen.

¹ Det skønnede antal berørte er baseret på antal berørte i et enkelt dataår. Antallet af personer, der berøres af beskatning af positiv nettokapitalindkomst og de højeste aktieindkomster, varierer imidlertid relativt meget selv over en kort tidshorisont. Det skønnede antal berørte er dermed behæftet med særlig stor usikkerhed.

Faktaark

21. Loft over fradrag i selskabsskatten for lønninger på over 10 mio. kr. pr. medarbejder

Regeringen foreslår, at bruttolønninger på over 10 mio. kr. pr. medarbejder fra 2023 ikke skal kunne fradrages i selskabers skattepligtige indkomst. Det vil bidrage til at modvirke en skæv lønudvikling for direktører mv. særligt i store selskaber og vil sikre finansiering til *Ny ret til tidlig pension*.

Selskaber har i dag fradrag for udgifter til løn mv. i selskabets skattepligtige indkomst, hvis udgifterne er direkte tilknyttet driften af virksomheden.

Bruttolønnen omfatter også visse andre personaleudgifter end løn, når udgiften afholdes direkte til den ansattes fordel, som fx pensionsindbetalinger, fri bolig, firmabil mv. Bruttolønnen opgøres på koncernniveau.

Forslaget berører alle selskaber og selvstændige erhvervsdrivende.

Et loft over fradrag for lønomkostninger i selskabsskatten ved årslønninger på 10 mio. kr. pr. medarbejder skønnes at medføre et merprovenu på ca. 460 mio. kr. i umiddelbar virkning og 390 mio. kr. efter tilbageløb. Efter tilbageløb og adfærd skønnes forslaget med betydelig usikkerhed at føre til et merprovenu på i størrelsesordenen 100 mio. kr., jf. tabel 1.

Tabel 1

Provenumæssige konsekvenser ved indførelse af et loft over fradrag i selskabsskatten for bruttolønninger på 10 mio. kr. pr. medarbejder

	2021	2022	2023	2024	2025
Mio. kr. (2020-niveau)					
Umiddelbart merprovenu	-	-	460	460	460
Merprovenu efter tilbageløb	-	-	390	390	390
Merprovenu efter tilbageløb og adfærd	-	-	100	100	100

Kilde: Finansministeriets besvarelser af FIU spørgsmål nr. 223 (alm. del) af 30. november 2018 og FIU spørgsmål nr. 559 (alm. del) af 10. april 2019.

For selskaber med medarbejdere, som hver især aflønnes med mere end 10 mio. kr. årligt, vil initiativet udgøre et mindre fradrag i selskabsskatten. Øvrige selskaber vil ikke være påvirket af initiativet.

Faktaark

22. Samfundsbidrag fra den finansielle sektor

Regeringen foreslår, at den finansielle sektor skal bidrage yderligere til samfundsøkonomien. Det skal blandt andet ses i lyset af, at bankerne og kreditinstitutterne har haft særdeles store overskud før skat i de senere år – overskud, der er skabt i forlængelse af, at det danske samfund måtte tage et stort ansvar for den finansielle sektor efter den seneste finanskrisen i 2008.

Den finansielle sektor betaler i dag almindelig selskabsskat på 22 pct. af overskuddet. Sektoren er gennem beskatningen af dens tjenester begunstiget på en række områder i forhold til andre virksomheder.

En række finansielle kerneydelser er fx omfattet af gunstige skatteregler ved at være fradragsberettigede for husholdningerne. Private personer har fx fradrag for renteudgifter og lignende samt kurtage i forbindelse med værdipapirhandel, ligesom visse formueforvaltningsomkostninger er fradragsberettigede. Fradragene indebærer, at priserne på disse ydelser opgjort efter skat bliver lavere, og de finansielle virksomheder har derfor en indirekte skattemæssig fordel, som andre virksomheder ikke har. Derudover er finansielle ydelser som udgangspunkt fritaget for moms, mens finansielle virksomheder til gengæld er pålagt lønsumsafgift.

Regeringen foreslår at indføre et nyt samfundsbidrag for den finansielle sektor, som udformes som et tillæg til den almindelige selskabsskat. Dermed vil den finansielle sektor bidrage mere til fællesskabet og bidrage med yderligere 1,5 mia. kr. årligt efter tilbageløb og adfærd til finansiering af *Ny ret til tidlig pension*.

Regeringen lægger vægt på, at en særlig selskabsskat på sektorens overskud skal være til at administrere for virksomhederne, og den skal kunne kontrolleres og systemunderstøttes af skattemyndighederne. Indførelse af skatten vil således forudsætte et grundigt analysearbejde. Skatten vil have virkning fra 2023.

Tabel 1

Provenumæssige konsekvenser ved indførelse af et tillæg til selskabsskatten for den finansielle sektor

	2021	2022	2023	2024	2025	Varigt
Mio. kr. (2020-niveau)						
Umiddelbart merprovenu	-	-	2.350	2.350	2.350	2.350
Merprovenu efter tilbageløb	-	-	2.000	2.000	2.000	2.000
Merprovenu efter tilbageløb og adfærd	-	-	1.500	1.500	1.500	1.500

Kilde: Skatteministeriet.

Faktaark

23. Anmodning, afgørelse og mulighed for klage

For at opnå ret til tidlig pension foreslår regeringen, at personen skal sende en anmodning til myndigheden. Herefter vil myndigheden opgøre, om personen opfylder de objektive kriterier for ret til tidlig pension, og myndigheden vil da træffe afgørelsen.

Anmodning og afgørelse

For at opnå ret til tidlig pension lægger regeringen op til, at der skal sendes en anmodning til myndigheden på samme vis, som det også gælder for folkepensionen. Der kan anmodes om ret til tidlig pension fra det fyldte 61. år. Når anmodningen er sendt, vil myndigheden i udgangspunktet skulle afgøre sagen inden for et halvt år¹.

Anmodning om tidlig pension vil som udgangspunkt skulle ske via en digital selvbetjeningsløsning, dvs. på samme måde som man i dag skal anmode om folkepension.

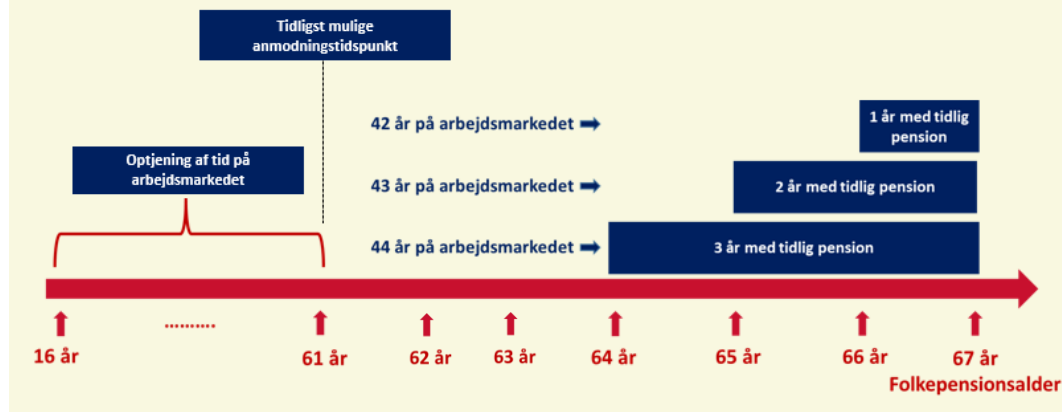
Regeringen lægger op til, at personen vil blive præsenteret for en opgørelse af den opgjorte anciennitet på baggrund af de automatisk indhentede oplysninger. Personen vil blive bedt om at bekræfte de indhentede oplysninger eller korrigere og evt. supplere dem, hvis de automatisk indhentede oplysninger ikke er korrekte eller tilstrækkelige².

Når myndigheden har indhentet og modtaget alle de nødvendige oplysninger, kan sagen afgøres. I afgørelsen vil personen få at vide, om vedkommende har opnået ret til tidlig pension, og i så fald hvornår den pågældende kan modtage tidlig pension fra (dvs. fra enten 1, 2, eller 3 år før folkepensionsalderen), *jf. figur 1*.

¹ Visse sager kan tage længere tid, fx hvis det er nødvendigt at indhente oplysninger fra udenlandske myndigheder om beskæftigelse i udlandet. Derudover kan der forventes længere sagsbehandlingstid i det første år, hvor op til seks årgange kan anmode om tidlig pension.

² Personens eventuelle korrektion eller supplerings af oplysninger vil skulle ske ved, at personen indsender dokumentation herfor, og at personen på tro og love erklærer, at den indsendte dokumentation er korrekt.

Figur 1
Forløb for opgørelse, anmodning og overgang til tidlig pension

Anm.: Figuren tager udgangspunkt i krav til tid på arbejdsmarkedet (anciennitetskrav), opgørelsesalder, tidspunkt for overgang til tidlig pension frem til 2025 samt en folkepensionsalder på 67 år. Tidligst mulige alder for overgang til tidlig pension er altid 3 år for folkepensionsalderen. I 2026 hæves kravet til tid på arbejdsmarkedet og opgørelsesalder til tidlig pension med ét år.

Personer, der har anmodet om og opnået ret til tidlig pension, vil i regeringens udspil senest 3 måneder før overgangstidspunktet modtage et brev, som oplyser at man snart har mulighed for at gå på tidlig pension, samt den forventede ydelse efter eventuel ydelsesnedsættelse på baggrund af pensionsformue. Personen oplyses om, at personen løbende kan bekræfte ønske om overgang til tidlig pension fra førstkommande måned efter alderen for tidlig pension er nået.

Regeringen lægger op til, at man i brevet samtidig vil blive bedt om at bekræfte størrelsen af sin pensionsformue, som myndigheden automatisk har fået oplyst af Skattestyrelsen, og man vil også skulle oplyse om sin forventede arbejdsindkomst fra eventuel selvstændig virksomhed, efter man overgår til tidlig pension. Man vil endvidere blive bedt om at oplyse, om man forventer at have lønmodtagerindkomst efter overgangen til tidlig pension, idet disse arbejdsindtægter også vil medføre nedsættelse af tidlig pension. Disse oplysninger er nødvendige for at beregne den månedlige størrelse af den pension, man er berettiget til.

Bekræftelse af oplysningerne vil ske via den digitale selvbetjeningsløsning. Her vil man også skulle oplyse, hvor mange år man har boet eller arbejdet i Danmark, som det også kendes fra pensionsloven.³ Oplysningerne skal myndigheden bruge til at vurdere, om man har ret til den fulde ydelse eller alene en procentdel af ydelsen (det, der tidligere blev kaldt brøkpension).

³ Som ved afgørelsen om ret til tidlig pension vil personen også her blive bedt om at bekræfte de indhentede oplysninger eller korrigerer og evt. supplere dem, hvis de automatisk indhentede oplysninger ikke er korrekte eller tilstrækkelige. Det gælder også her, at personens eventuelle korrektion eller supplerer af oplysninger vil skulle ske ved, at personen indsender dokumentation herfor, og at personen på tro og love erklærer, at den indsendte dokumentation er korrekt.

De relevante oplysninger vil stamme fra en periode fra personens 15. år frem til overgangstidspunktet. Denne periode er således længere end perioden, hvor personen kan optjene *retten* til tidlig pension. Derfor kan personens handlinger efter det 61. år, dvs. opførelsesalderen, frem til overgangstidspunktet – fx hvis personen har haft og arbejde i udlandet i denne periode – i særlige tilfælde have betydning for *størrelsen* af den tidlige pension, som myndigheden har afgjort, at personen har ret til. Det kan være tilfældet, selvom personens handlinger efter personens 61. år ikke kan have betydning for personens *ret* til tidlig pension.

Klageadgang

Får man ikke ret til tidlig pension, eller får man ret til tidlig pension fra et senere tidspunkt, end man forventede, vil man kunne klage over afgørelsen til Ankestyrelsen. Man vil også kunne klage til Ankestyrelsen, hvis man i forbindelse med udbetalingen ikke får udbetalt det beløb, man havde regnet med.

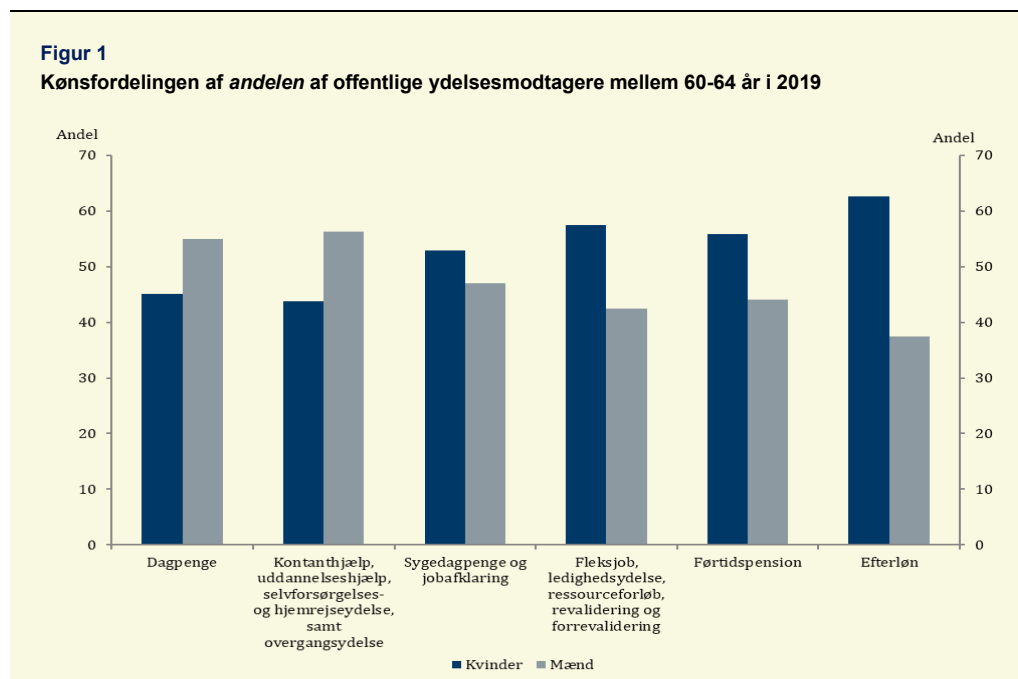
Faktaark

24. Kønsfordeling af offentlige ydelsesmodtagere i alderen 60-64 år

I regeringens udspil til en ret til tidlig pension sidestilles deltid med fuldtid, og der tildeles anciennitet for barsel for at sikre kvinder og mænd reel lige adgang til ordningen. På trods af korrektionerne er der færre kvinder, der opnår ret til tidlig pension ift. mænd. Fx udgør kvinder 37 pct. af de berettigede til tidlig pension i 2025.

Forskelle i kønsfordelingen kan ses i sammenhæng med sammensætningen i de øvrige ydelser. Blandt andet er der flere kvinder, som er modtagere af efterløn, er i fleksjob, på førtidspension eller sygedagpenge end mænd. Forskellene er særligt store for modtagere af efterløn, hvor kvinder udgør knap 63 pct. af modtagerne mellem 60-64 år i 2019. For fleksjob mv. udgør kvinder godt 57 pct. af ydelsesmodtagerne mellem 60-64 år i 2019. Mænd udgør en større andel af modtagerne af arbejdsløshedsdagpenge og modtagerne af hjælp i kontanthjælpssystemet *jf. figur 1*.

Samlet set er der flere kvinder end mænd i alderen 60-64 år, som er på anden offentlig forsørgelse (eksklusiv SU, fleksydelse, ferie- og barselsdagpenge samt folkepension). I 2019 var der således knap 100.000 kvinder og godt 82.000 mænd mellem 60-64 år på offentlig forsørgelse.

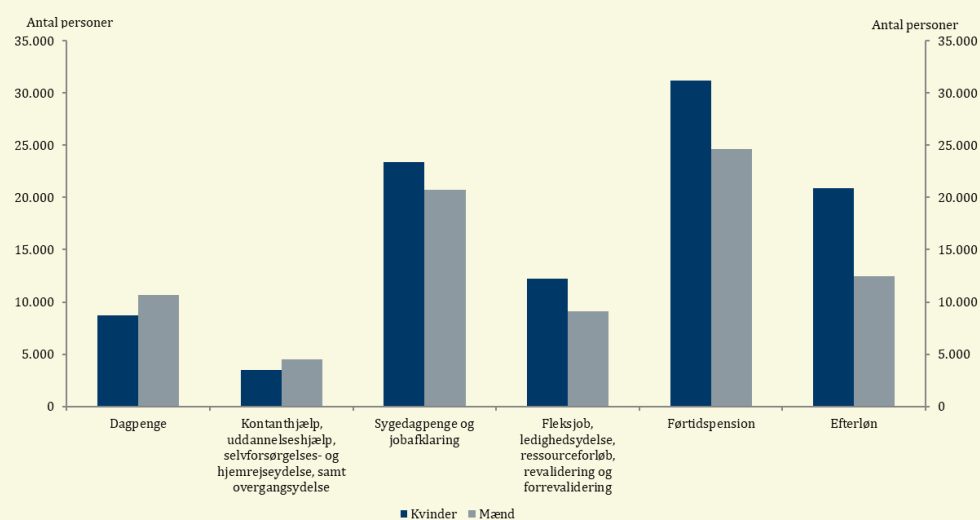

Anm.: Antallet af offentlige ydelsesmodtagere er eksklusiv folkepension, fleksydelse, SU, ferie- og barselsdagpenge.

Kilde: Jobindsats og egne beregninger.

Figur 2

Kønsfordelingen af *antallet* af offentlige ydelsesmodtagere mellem 60-64 år i 2019

Anm.: Antallet af offentlige ydelsesmodtagere er eksklusiv folkepension, fleksydelse, SU, ferie- og barselsdagpenge.

Kilde: Jobindsats og egne beregninger.

Faktaark

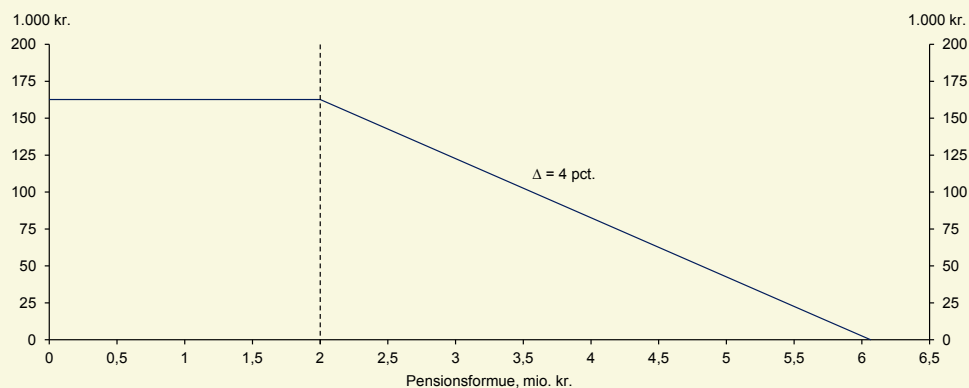
25. Supplerende uddybning om nedsættelse af ydelsen på baggrund af pensionsformue

Regeringen foreslår, at tidlig pensionsydelsen nedsættes for personer med pensionsformuer, som har en formueværdi svarende til over 2 mio. kr. Dette er lempeligere, end hvad der kendes fra de nuværende regler i efterlønsordningen.

Med regeringens udspil nedsættes ydelsen svarende til 4 pct. af formueværdien over 2 mio. kr., dvs. samme modregningsprocent som i efterlønnen. Med et ydelsesniveau for tidlig pension på 13.550 kr. pr. måned før skat, svarende til 162.600 kr. årligt (2020-niveau), vil ydelsen være fuldt aftrappet ved en pensionsformue på 6.065.000 kr. jf. figur 1.

Figur 1

Aftrapning af tidlig pension på baggrund af pensionsformue

Anm.: Der indgår et bundfradrag for pensionsformue på 2 mio. kr. 2020-niveau. Ydelsen nedsættes svarende til 4 pct. af formueværdien over bundfradraget. Eksemplet tager udgangspunkt i personer med pensionsformuer med depotværdi, der ikke får nedsat deres ydelse som følge af arbejdsindkomst.

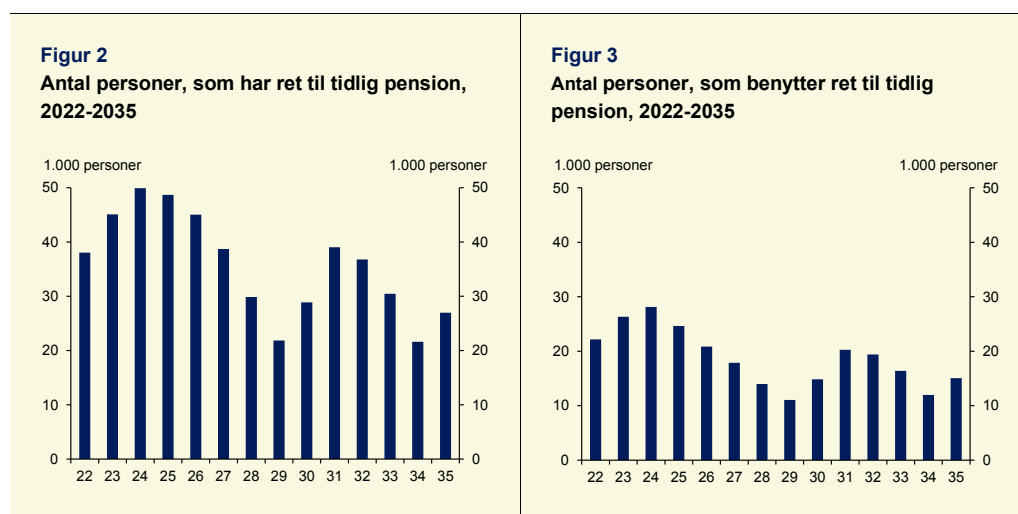
Kilde: Egne beregninger.

Ydelsen reguleres én gang årligt den 1. januar. Som for øvrige indkomstoverførsler der er omfattet af Obligatorisk Pensionsordning reguleres ydelsen med den afdæmpede regulering af tilpasningsprocenten + 1,7 pct. for det pågældende finansår, jf. Lov om en satsreguleringsprocent. I 2020-niveau indbetales derudover 0,3 pct. af ydelsen til Obligatorisk Pensionsordning¹.

¹ Bidragssatsen for Obligatorisk Pensionsordning stiger løbende med reguleringen frem mod i 2030 at udgøre 3,3 pct.

Fradragsgrænser for arbejdsindkomst og pensionsformue reguleres med tilpasningsprocenten + 1,7 pct. Dermed kan man på sigt have en større pensionsformue før der sker modregning i ydelsen. I fremskrivningen af, hvor stor en andel af de berettigede der skønnes at udnytte tidlig pension, er der desuden gjort forudsætninger om stigende pensionsformue som følge af arbejdsmarkedspensionerne.

Med de anvendte fremskrivningsforudsætninger skønnes udnyttelsesgraden (forholdet mellem antal personer, der benytter retten og antallet af berettigede) at være rimeligt konstant over tid, *jf. figur 2 og 3*.

Anm.: Antal er opgjort i helårspersoner, som kan modtage tidlig pension i det pågældende år.

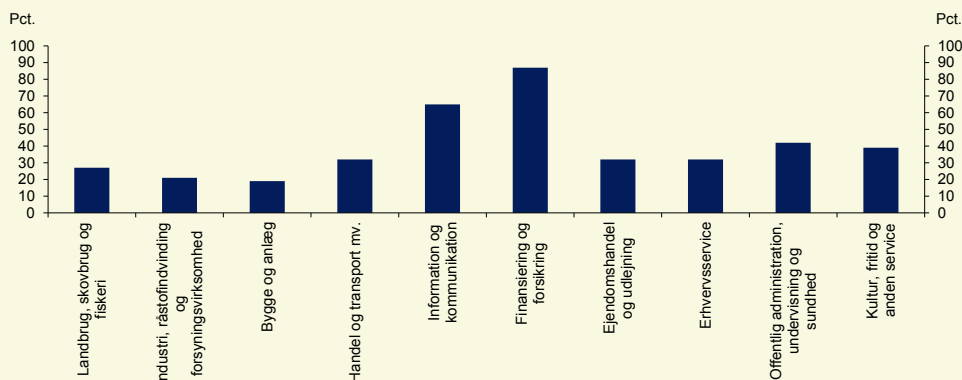
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Der kan være behov for at genbesøge og tilpasse modellen for tidlig pension, når den har været i gang i en årrække, så modellen også passer til fremtidens arbejdsliv. Derfor skal der gennemføres et serviceeftersyn af modellen i 2030. Her skal det vurderes, om udviklingen på arbejdsmarkedet har ændret forudsætningerne for ordningen, og om den fortsat omfatter de personer, den var tiltænkt.

Der er stor variation i, hvilke persongrupper, der vil opleve ydelsesnedsættelse som følge af pensionsformue. Med de anvendte fremskrivningsforudsætninger, skønnes det, at andelen af berettigede i 2022, som vil opleve nedsættelse i ydelsen på baggrund af pensionsformue, er størst inden for branchen ”Finansiering og forsikring”, mens andelen skønnes at være mindst inden for branchen ”Bygge og anlæg”, *jf. figur 4*.

Figur 4

Forventet andel af berettigede til tidlig pension, som vil opleve nedsættelse i ydelsen på baggrund af pensionsformue i 2022, fordelt på brancher

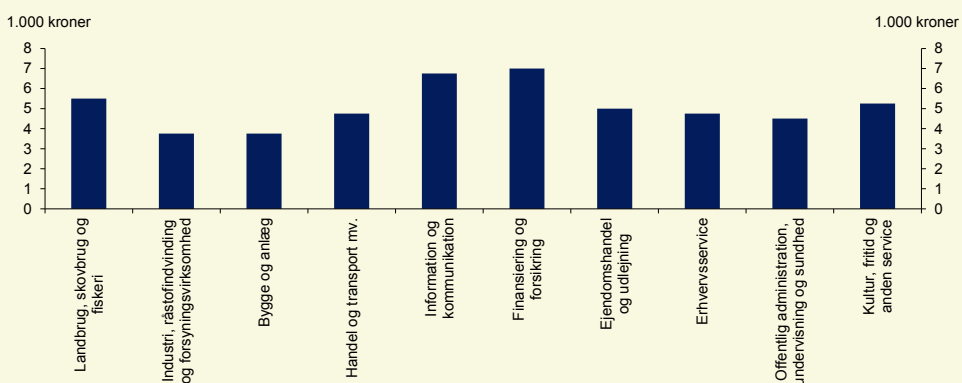
Anm.: Opgørelsen er baseret på den enkeltes observerede branchetilknytning i 2018.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Det skønnes, at berettigede i branchen ”Finansiering og forsikring”, som i 2022 oplever nedsættelse i ydelsen på baggrund af deres pensionsformue, vil opleve den største månedlige nedsættelse i ydelsen *jf. figur 5*. Det skønnes endvidere, at berettigede i brancherne ”Industri, råstofudvinding og forsyningsvirksomhed” samt ”Bygge og anlæg”, som oplever nedsættelse i ydelsen på baggrund af deres pensionsformue, vil opleve den mindste månedlige nedsættelse i 2022.

Figur 5

Forventet gennemsnitlig nedsættelse i ydelsen pr. måned for berettigede til tidlig pension, som oplever nedsættelse i ydelsen på baggrund af pensionsformue i 2022, fordelt på brancher

Anm.: Opgørelsen er baseret på den enkeltes observerede branchetilknytning i 2018.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

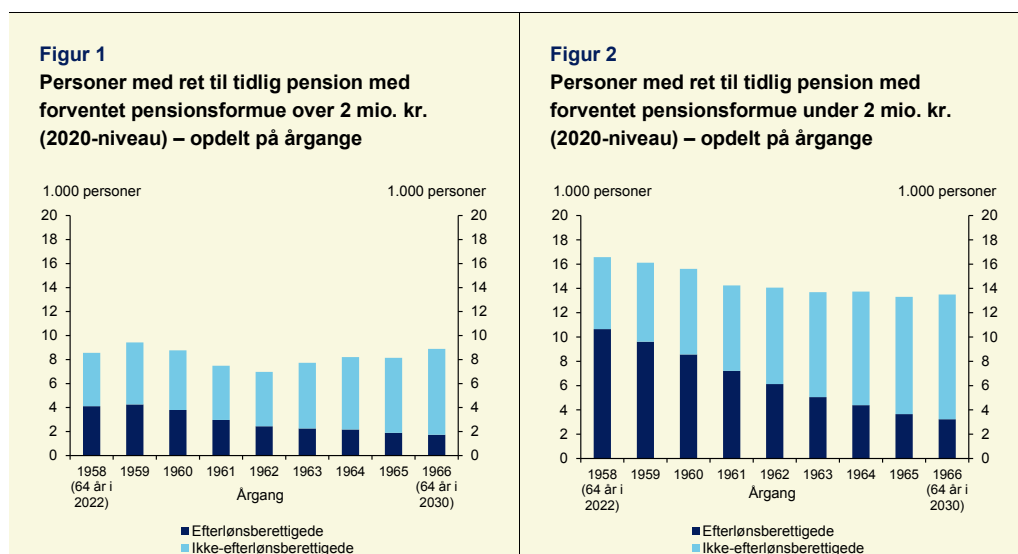
Faktaark

26. Tidlig pension og incitamenter til pensionsopsparing

Regeringen foreslår, at ydelsesniveauet for tidlig pension er på 13.550 kr. pr. måned før skat, svarende til 162.600 kr. årligt (2020-niveau). Ydelsen nedsættes for personer med pensionsformuer, som har en formueværdi svarende til over 2 mio. kr. Ydelsen nedsættes svarende til 4 pct. af formueværdien over bundfradraget. Det er samme aftrapningsprocent som i efterlønnen. Formueværdien opgøres 3½ år før folkepensionsalderen. Der er ikke særskilt nedsættelse af ydelsen som følge af pensionsudbetalinger.

For de personer, der har udsigt til at blive berørt af en ydelsesnedsættelse som følge af en pensionsformue over 2 mio. kr. reduceres det økonomiske incitament til at foretage pensionsindbetalinger tidligere i arbejdslivet. Det gælder især for personer, der aldersmæssigt er tæt på tidlig pension, *jf. nedenfor*.

I den fremskrivning, der ligger til grund for regeringens udspil, er det omkring en tredjedel af de personer, der opnår ret til tidlig pension, der forventes at have en pensionsformue over 2 mio. kr., og dermed vil opleve nedsættelse af ydelsen på baggrund af pensionsformue. Det svarer til omkring 8.000-9.000 personer pr. årgang, *jf. figur 1*. En del af disse vil samtidig være efterlønsberettigede – især i de første år efter 2022 – hvorved de også ville opleve nedsættelse i efterlønnen, såfremt de ønsker at benytte denne, *jf. figur 1*.

Anm.: Personer født i 2. halvår af 1955 er den første årgang, der kan gå på tidlig pension, men de har mindre end 3 år til folkepensionsalderen, når ordningen indføres. Fødselsårgang 1958 er første årgang, der har mulighed for 3 år med tidlig pension.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Da aftrapningsprocenten med hensyn til pensionsformue er den samme i efterlønsordningen som i forslaget til tidlig pension (ved pensionsformuer over 2 mio. kr.) vil efterlønsberettigede, der opnår ret til tidlig pension, som udgangspunkt ikke få reduceret tilskyndelsen til pensionsopsparing yderligere.

For de efterlønsberettigede, der opnår ret til tidlig pension med en forventet pensionsformue under 2 mio. kr., vil valget af tidlig pension frem for efterløn tværtimod styrke den økonomiske tilskyndelse til at spare op. Det skyldes, at efterlønnen modregnes fra første pensionsformuekrone, mens regeringen foreslår et bundfradrag for pensionsformue svarende til 2 mio. kr. i tidlig pension. For de første årgange, med mulighed for 3 år på tidlig pension (årgang 1958-1960), er det over halvdelen af de berettigede til tidlig pension (med pensionsformuer under 2 mio. kr.), der samtidig forventes at være efterlønsberettiget, *jf. figur 2*.

Økonomisk incitament til pensionsopsparing ved tidlig pension

Det økonomiske incitament til pensionsopsparing for personer, der har udsigt til at opnå ret til tidlig pension, kan illustreres ved at sammenligne afkastet ved pensionsopsparing med afkastet ved anden opsparing.

Figur 3 nedenfor viser et regneeksempel over den samlede stigning i rådighedsbeløbet som pensionist ved yderligere opsparing svarende til 1.000 kroner efter skat afhængigt af, hvor mange år, den enkelte har til folkepensionsalderen på indbetalingstidspunktet.

Det skal understreges, at tidlig pensions effekt på gevinsten ved pensionsopsparing i figur 3 er illustreret for personer, der på opgørelsestidspunktet har et pensionsdepot *over* 2 mio. kr. og op til godt 6 mio. kr.¹ For personer med pensionsformuer *under* 2 mio. kr. er gevinsten upåvirket.

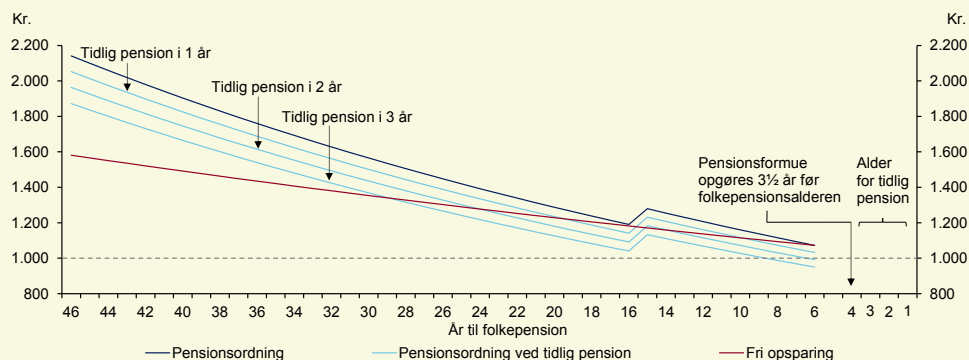
I regneeksemplet betragtes en person, som ikke betaler topskat på indbetalingstidspunktet, og som har udsigt til aftrapning af folkepensionens pensionstillæg som pensionist. Personen forudsættes at være enlig, hvilket betyder, at personens pensionstillæg aftrappes med 30,9 pct. af indkomsten som pensionist, herunder udbetalinger fra fradragsberettigede pensionsordninger. Derudover forudsættes, at personen ikke oplever indkomstaftapning af offentlige ydelser på indbetalingstidspunkter. Det forudsættes endvidere, at afkastet af den frie opsparing løbende beskattes som positiv nettokapitalindkomst (fx renteindtægter). Yderligere beskrivelse af forudsætningerne bag regneeksemplet fremgår af *Økonomisk analyse: Tilskyndelsen til pensionsopsparing, Finansministeriet (marts 2018)*.

Det fremgår, at pensionsopsparing er mindst lige så attraktivt som fri opsparing frem til og med 6 år før folkepensionsalderen, *jf. figur 3*. Efter dette tidspunkt er det muligt for de fleste ikke-topskatteydere med en arbejdsmarkedspension at indbetale hele pensionsbidraget til aldersopsparing.

¹ Ydelsen vil være fuldt ud nedsat for pensionsformuer over 6.065.000 kr. (2020-niveau)

Figur 3

Samlet stigning i rådighedsbeløbet som pensionist, ved yderligere 1.000 kroners opsparing afhængig af opsparingsform og regler, opgjort i indbetalingsårets priser

Anm.: Beløbene udgør summen over hele pensionsperioden af de årlige (konstante) løft af forbrugsmulighederne opgjort realt i indbetalingsårets prisniveau (uden diskontering). Modregningen af tidlig pension er indregnet i de år, hvor modregningen forudsættes at finde sted, dvs. hhv. 1, 2 og 3 år før folkepensionsalderen.

Resultaterne afhænger af en række beregningstekniske antagelser, som er beskrevet i *Økonomisk analyse: Tilskyndelsen til pensionsopsparing (marts 2018)*, som kan findes på fm.dk. Virkningerne i de sidste 5 år er ikke illustreret, da det her forudsættes, at pensionsopsparing sker via den aldersopsparing, som ikke fører til modregning i folkepensionen.

Det bemærkes, at "knækket" 15 år før folkepensionsalderen skyldes pensionsfradraget, der 15 år før folkepensionsalderen stiger fra 12 til 32 pct. af de fradagsberettigede pensionsindbetalinger.

Kilde: Egne beregninger.

Beregningerne i figur 3 viser endvidere, at tidlig pension reducerer gevinsten ved at spare op via en pensionsopsparing. For personer, som omfattes af den foreslåede nye ret til tidlig pension, og som oplever at yderligere pensionsopsparing vil medføre nedsættelse af ydelsen i tidlig pension, vil opsparing til pension være mindre attraktiv end fri opsparing sidst i arbejdslivet. For personer som er berettiget til at modtage tidlig pension i 2 eller 3 år, vil der endvidere være tilfælde, hvor rådighedsbeløbet som pensionist stiger mindre end 1.000 kr. (i faste priser), hvis der spares yderligere 1.000 kr. op. Den lyseblå linje når således akkurat under 1.000 kr. i de sidste år. Dette er illustreret med den stiplede linje i figur 3.

Når regeringen foreslår en ydelsesnedsættelse i tidlig pension for høje pensionsformuer (og dermed høje pensionsindbetalinger), så skal det bl.a. ses i lyset af, at regeringen har et ønske om, at tidlig pension ikke skal være en attraktiv ordning for personer med meget høje pensionsformuer, der ofte har haft mindre fysisk hårde arbejdsliv og har mulighed for selv at finansiere egen tilbagetrækning.

Hertil kommer, at tidlig pension er en ordning, som kan vælges til sent i arbejdslivet. På det tidspunkt hvor opsparingsbeslutningen foretages, ved personen derfor ikke nødvendigvis, om vedkommende vil (eller kan) benytte sig af ordningen. Det vil altså i høj grad være i retrospektiv, at denne opsparing "ikke har kunnet betale sig", for de personer som ender med at benytte sig af tidlig pension.

I de sidste år af arbejdslivet vil der imidlertid være en tilskyndelse til ikke at indbetale yderligere til pension, for de som har udsigt til ydelsesnedsættelse som følge af pensionsformuerne over 2 mio. kr. Det gælder fra 6 år før folkepensionsalderen, hvor personen ved, om vedkommende opnår ret til tidlig pension og har evt. har besluttet om muligheden skal benyttes, og frem til 3½ år før folkepensionsalderen, hvor pensionsdepotet opgøres.

Det skal understreges, at ordningen altid stiller den berettigede bedre – selv hvis udsigten til tidlig pension reducerer tilskyndelsen til opsparing sidst i arbejdslivet. Dels har borgeren mulighed for ikke at gøre brug af ordningen, dels øges personens samlede rådighedsbeløb (alt andet lige) ved at tage imod ordningen.

I de økonomiske konsekvensberegninger af regeringens udspil er der ikke indregnet ændret opsparingsadfærd. Det skal blandt andet ses i lyset af, at der vil være modsatrettede effekter på incitamenterne til pensionsopsparing, fordi en del efterlønsberettigede, der vælger tidlig pension, kan undgå aftrapning når pensionsformuen er under 2 mio. kr., *jf. ovenfor*. Dertil kommer, at for så vidt angår arbejdsgiveradministrerede ordninger må det forventes, at en eventuel adfærdsreaktion vil være begrænset, og i forhold til private indbetalinger må en eventuel adfærdsreaktion delvist forventes at være porteføljeomlægninger, hvorved en eventuel reduceret pensionsopsparing modgås i andre opsparingsformer. Samlet set er det vurderingen, at ændringen i opsparingen vil være begrænset, og at fortegnet på ændringen er usikker.

Det bemærkes, at i forbindelse med *Aftale om flere år på arbejdsmarkedet (2017)* og *Lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger (2018)*, hvor det generelle samspilsproblem i pensionssystemet som udgangspunkt blev håndteret, blev der heller ikke indregnet virkning af ændret opsparingsadfærd. Det skal ses i lyset af, at formålet med disse aftaler bl.a. var at understøtte det nuværende omfang af pensionsindbetalinger. Endvidere bemærkes, at den hidtidige håndtering har fokuseret på det generelle samspilsproblem og ikke på eventuelle samspilsproblemer for undergrupper, fx personer på specifikke ordninger.